

Souhrnná teritoriální informace Sýrie

Zpracováno a aktualizováno zastupitelským úřadem ČR v Damašku (Sýrie) ke dni 15. 5.
2020 15. 5. 2020 21:42

Seznam kapitol souhrnné teritoriální informace:

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled (s.2)
2. Zahraniční obchod a investice (s.13)
3. Vztahy země s EU (s.24)
4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR (s.26)
5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu (s.30)
6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu (s.33)
7. Kontakty (s.50)

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled

Podkapitoly:

- 1.1. Oficiální název státu, složení vlády
- 1.2. Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení (vč. národnosti, náboženských skupin)
- 1.3. Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.
- 1.4. Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let
- 1.5. Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba
- 1.6. Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)
- 1.7. Daňový systém

1.1 Oficiální název státu, složení vlády

Oficiální název státu:

Syrská arabská republika (الجمهورية العربية السورية, al-Džumhúríja al-Arabíja al-Súríja, The Syrian Arabic Republic)

Složení vlády a rozdělení portfolií:

Prezident Baššár al-Asad jmenoval v roce 2016 syrskou vládu v čele s premiérem Imád Muhammad Díb Khamísem. Členy současné vlády jsou:

- Imád Muhammad Díb Khamís - předseda vlády
- Alí Abdullah Ajjúb - místopředseda vlády a ministr obrany
- Walíd al-Mu'allim - místopředseda vlády a ministr zahraničních věcí
- Muhammad Abd al-Sattár al-Sajjid - ministr náboženství
- Mansúr Fadlalláh Azzám – ministr pro prezidentské záležitosti
- Muhammad Ibráhím al-Ša'ar – ministr vnitra
- Hazwán al-Waz - ministr školství
- Muhammas Mamdúh Al-Ša'r – ministr spravedlnosti
- Nazíra Sarkis – ministryně životního prostředí
- Muhammad Rami Radwan Martini – ministr cestovního ruchu
- Ahmad Al-Qadrí - ministr zemědělství a zemědělské reformy
- Nizár Wahba al-Jázidží - ministr zdravotnictví
- Rímá al-Qádirí - ministryně práce a sociálních věcí
- Muhammad Sámir Al-Khalíl – ministr hospodářství a zahraničního obchodu
- Bassam Bašír Ibráhím – ministr vysokého školství
- Husajn Machlúf - ministr pro místní správu
- Alí Ghánim, - ministr ropy a nerostných zdrojů
- Abdalláh Sára – ministr informací
- Muhammad Zuhajr Charbútlí – ministr pro elektřinu

- Maamún Hamdán – ministr financí
- Muhammad Maen Zein-al-Abidín Džazba - ministr průmyslu
- Ijád Muhammad Al-Khátib - ministr komunikací a technologií.
- Hussein Arnús – ministr vodních zdrojů
- Alí Hamúd – ministr dopravy
- Muhammed al-Ahmad – ministr kultury
- Imád Muwaffaq Al-Azab - ministr vzdělání
- Talál Al-Barazání - ministr domácího obchodu a ochrany spotřebitelů
- Nazíra Farah Sarkis - státní ministryně pro záležitosti životního prostředí
- Jopseph Sweid - státní ministr
- Abdallah Khalíl Hussajn - státní ministr
- Hassíb Elias Šammas - státní ministr
- Džamal Ša'abán Šahín - státní ministr

1.2 Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení (vč. národnosti, náboženských skupin)

Rozloha: 185 180 km² (z toho 1% vodní plochy)

Délka hranice: 2253 km (mořské pobřeží 193 km, Turecko 822 km, Irák 605 km, Jordánsko 375 km, Izrael 76 km, Libanon 375 km)

Počet obyvatel: odhad 22 500 000 v roce 2009, 20 870 000 v roce 2014, 18 618 000 v roce 2016 (průměrná hustota obyvatelstva: 100,54/km²), OSN odhaduje počet obyvatel ke konci roku 2019 na 17 500 000 obyvatel, z toho přibližně 60% žije v městských aglomeracích. Přibližně 6 milionů bylo vnitřně vysídlených, zatímco 5,6 milionů uprchlo do jiné země (nejvíce do Turecka – 3,6 mil., Libanonu – přibližně 1 mil., Jordánsku – 661 tisíc, Iráku - 248 tis., Egyptu 128 tisíc). V letech 2015–2018 se zpět do Sýrie vrátilo 296 tisíc uprchlíků. (zdroj UNHCR)

Gramotnost: odhad z roku 2015: 86 % (muži 90 %, ženy 81 %) , základní vzdělání je povinné a bezplatné, trvá od šestého do dvanáctého roku, podíl mužů na celkové populaci 50,6%, podíl žen na celkové populaci 49,4%

Průměrný roční přírůstek obyvatelstva: v roce 2019 = 125 100 (zdroj: OSN)

Demografické složení (odhady ke konci roku 2018) :

	Muž	Žena
0-14	3.132.619	2.974.394
15-24	1.933.185	1.863.991
25-54	3.87.664	3.829.150
55-64	531.455	542.738
65-více	379.360	459.707

Zdroj: Index Mundi

Národnostní složení: 90 % syrští Arabové a dále Kurdové (zhruba 8 %), Arméni, skupiny Čerkesů, Turků, Turkmenů, Peršanů, Židů a Romů. V oficiálních statistikách se národnostní složení obyvatel neuvádí, s výjimkou palestinských utečenců, kterých bylo v Sýrii k 31. 12. 2006 celkem 430 tisíc (aktuálně žije na území Sýrie přibližně 120 tis. Palestinců). K tomu je nutné připočítat řádově 50 tis. neregistrovaných, což dohromady tvoří cca 2,7 % obyvatel žijících na území Sýrie a dále pak početnou skupinu Kurdů bez syrského občanství na severu země. V posledních letech přibyla ještě početná skupina iráckých utečenců.

Náboženské složení: sunitští muslimové 74 %, alavitští muslimové 12 %, křesťané 10 %, drúzští muslimové 3%, malý počet dalších muslimských sekt, židé. Křesťané jsou rozděleni do řady církví - maronitská, ortodoxní (řecká, arménská, syrská), protestantská, římsko-katolická, nestoriánská, chaldejská.

Úřední jazyk a ostatní nejčastěji užívané jazyky: arabština

Kurdština se používá v běžném neoficiálním styku zejm. na severu Sýrie. Znalost ostatních světových jazyků, především angličtiny, je mezi obyvatelstvem nízká, znalost angličtiny, příp. jiných evropských jazyků je omezena na vzdělanější vrstvy a obchodní kruhy.

Administrativně správní členění, hlavní a další velká města / počet obyvatel: Země je rozdělena na 14 administrativních celků zvaných guvernoráty (*muháfazát*), které se dále dělí na okresy. Hlavním městem je Damašek s asi 6 000 000 obyvateli, který je zároveň jednou z provincií. Mezi největší města dále patří Aleppo (zhruba 3 500 000), Homs (1 600 000) a Hama (1 200 000).

	Město	Počet obyvatel
1	Aleppo	1,602,264
2	Damascus	1,569,394
3	Homs	775,404
4	Hamah	460,602
5	Latakia	340,181
6	Deir ez-Zor	242,565

Zdroj: OSN

Seznam guvernorátů:

Latákia, Idlib, Aleppo, Rakka, Hasaka, Tartús, Hamá, Dajr az Zaur, Homs, Damašek, Ríf Dimašq, Kunejtra, Dar'á, Suvajda

Peněžní jednotka: syrská libra – mezinárodní kód SYP

Oficiální kurz k 15. 5. 2020 700 SYP/USD

V zahraničním obchodě se využívají především USD a EUR.

1.3 Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.

Syrská ekonomika čelí po více jak devět let trvajícím válečném konfliktu vážným problémům a vývoj za poslední sledované období (rok 2019) nenaznačuje, že by mělo dojít k výrazným změnám. Bohatství země je nadále kontrolované elitářskou prominentní skupinou, možnosti volného vstupu podnikatelských subjektů do klíčových oborů je prakticky nemožné. Snahy na změnu těchto poměrů nejsou nijak silné, tudíž nelze očekávat, že by v následujícím období syrský režim přikročil k důležitým strukturálním reformám.

Syrská centrální vláda se v souvislosti s výkonem své ekonomiky neubráníla negativním fenoménům, jež do místního hospodářství vnesl chaos způsobený dlouhotrvajícími otevřenými střety ozbrojených skupin. Oslabený státní kontrolní aparát v současnosti nedokáže zamezit rozmachu negativních jevů tzv. „válečné ekonomiky“ (rozsáhlá korupce, úplatkářství, pašování, praní nelegálních zisků, rozbujelý černý trh a šedá ekonomika), s kterými se bude muset v poválečném období vypořádat.

Zásadní význam pro fungování domácího hospodářství během válečného konfliktu měl fakt, že se syrské vládě podařilo souborem tvrdých opatření udržet místní měnu (syrská libra) jako obchodní platidlo na celém teritoriu Sýrie. Tím se zajistilo, že všechny zahraniční podpory (humanitární organizace, asistence syrské vládě, nebo i podpora opozičních sil), přinášející do země zahraniční měnu, končí v Centrální bance Sýrie, čímž dochází k částečnému doplňování ztenčující se valutové rezervy.

Výhled na výraznější zlepšení syrské ekonomiky zatím nevyznívá optimisticky. Mezinárodnímu společenství se nedaří dosáhnout pokroku v jednání o politických změnách na poválečném uspořádání v zemi, což neumožňuje aktivnější zapojení zahraničních komerčních subjektů a finančních institucí do procesu obnovy domácího hospodářství. Zahraniční pomoc však bude pro další osud Sýrie zásadní s ohledem na rozsah utrpených válečných škod. Konflikt výrazně poškodil oblasti jako zdravotnictví, energetiku, vodní hospodářství, odpadové hospodářství, zemědělství, dopravu, stavebnictví, vzdělávání. Jedním z vážných následků války v Sýrii je také odliv kvalifikované pracovní síly, jejíž absence je znát.

Syrská ekonomika je charakteristická rozsáhlým státním sektorem. Určitý prostor je vyhrazen i soukromému podnikání. Privátní sektor bude pravděpodobně v dalším období zvyšovat svůj podíl na celkovém hospodářském výkonu, neboť státu citelně schází investiční fondy na obnovu svých podniků. Z tohoto důvodu jsou vlastnické podíly nabízeny soukromým investorům, kteří mohou vložit potřebný kapitál z vlastních zdrojů. Důležitou roli v syrské ekonomice sehrává také armáda, která je aktivní zejména ve zdravotnictví a veřejných službách. Soukromý sektor dominuje v zemědělství, stavebnictví, dopravě a ve zpracovatelském průmyslu.

V souvislosti s úspěchy syrských vojenských jednotek ve sledovaném období a značným územním ziskům dochází v těchto oblastech k pozvolnému ožívání obchodních aktivit. Přestože nelze hovořit o výrazném procitnutí, došlo v klíčových sektorech k částečnému obnovení výrobních kapacit (ropný a plynárenský průmysl, těžba nerostných surovin, větší plocha obdělávané zemědělské půdy, vyšší generování el. energie, atd.). Vedle toho se stabilizoval kurz lokální měny ke světovým měnám - ve sledovaném období nedocházelo k výrazným výkyvům. Rychlejšímu růstu produktivity brání mezinárodní sankce a rozsáhlé škody na infrastruktuře, stagnující domácí spotřeba a nedostatek státních prostředků na investice do rekonstrukčních projektů. Podle současných odhadů se syrská ekonomika propadla o 70% ve srovnání s rokem 2010. Stavebnictví společně se zemědělskou výrobou bude v následujícím období táhnout domácí ekonomiku.

Světová banka odhaduje ztráty syrské ekonomiky v důsledku válečného konfliktu od začátku krize v roce 2011 do konce roku 2019 ve výši cca 300 mld. USD.

Makroekonomické údaje nejsou tuzemským statistickým úřadem od vypuknutí válečného konfliktu v Sýrii zveřejňovány. Z tohoto důvodu níže uvádíme data publikované The Economist Intelligence Unit, The Syria Report a mezinárodními organizacemi, jako např. Světová banka, MMF a OSN.

Hrubý domácí produkt						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019

HDP v běžných cenách (mil. USD)	34 178	24 172	17 397	18 771	22 683	27 261
Reálný růst HDP (%)	0,5	-5,4	-2,5	-1,5	4,9	5,9
Inflace spotřebitelských cen (%)	26,0	35,0	43,9	19,7	9,8	18,8
Nezaměstnanost (%)	40,0	50,0	51,0	50,0	48,0	43,5
HDP/obyvatele - v USD (PPP)	4 057	3 234	3 235	3 277	3 502	3 7942
Celkový zahr. dluh (mld. USD)	4,61	4,42	4,37	4,61	4,59	5,33

Zdroj: Economist Intelligence Unit, World bank, odhady

Značným problémem je v současnosti **inflace** spojená s velmi nestabilní měnou syrské libry (SYP) a jejím značným znehodnocováním. Jde o dlouhodobý jev, který lze datovat od počátku vypuknutí konfliktu v Sýrii, proti němuž se vláda snažila různými opatřeními zasahovat, nicméně bez většího úspěchu a to do roku 2016, kdy Centrální syrská banka přešla k politice neintervencování do peněžního trhu. Situace se poté vyhroutil především v posledních měsících roku 2019 ve spojitosti s libanonskou politickou a ekonomickou krizí, která zasáhla libanonský bankovní sektor a tím se negativně odrazila na dalším znehodnocení SYP. V současnosti se vláda snaží zavádět radikální opatření, které má postihnout především černý trh nelegálních směnár, kde jsou zejména americké dolary a eura směňovány za syrské libry v rámci neoficiálního kurzu (pozn.: oficiální kurz byl zhruba 440 SYP za 1 USD a na černém trhu byl kurz v prosinci 2019 přibližně 950 SYP za 1 USD).

Devizový kurs, stabilita měny						
SYP/USD	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	180,35	380,7	496,57	475	436	700

V kursové politice se využívá již jen kurs stanovený Centrální bankou Sýrie. Hodnota syrské libry (SYP) vůči zahraniční měně stala v roce 2019 a zejména počátkem roku 2020 velmi turbulentní především v souvislosti s ekonomickou krizí v sousedním Libanonu.

Nedůvěra obyvatel v syrský bankovní sektor a dlouhotrvající konflikt způsobily, že většina movitějších obyvatel a

podnikatelů má své úspory uloženy v zahraničí. Soukromé firmy mají k úvěrům od syrských státních bank velice omezený přístup. Transfer finančních prostředků je výrazně ovlivněn uplatňovanými mezinárodními sankčními opatřeními.

Míra nezaměstnanosti se pohybuje v současnosti na úrovni 43,5%. S ohledem na demografický vývoj v Sýrii vstupuje každý rok na syrský trh práce více než 200 000 nových uchazečů o zaměstnání, ty ekonomika nedokáže v dnešních podmínkách absorbovat. Již před konfliktem v roce 2011 dosahovala nezaměstnanost téměř 20%. Zaměstnanci vlády a veřejného sektoru tvoří asi 30% celkové pracovní síly. Přibližně 70% zaměstnaných pobírá nižší měsíční plat jak 100 USD. Průměrná mzda se aktuálně pohybuje v rozmezí 30 000 až 40 000 SYP (tj. cca 75-90,-USD).

1.4 Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let

Státní rozpočet pro rok 2019 dosahoval výše 3,9 bil. SYP (přibližně 8,9 mld. USD), což představovalo navýšení o 21,7% ve srovnání s výdaji rozpočtovanými na rok 2018 (6,3 mld. USD v roce 2018) a pro rok 2020 byl syrským parlamentem schválen rozpočet ve výši 4 bil. SYP (cca 9,2 mld. USD).

Odhaduje se, že zhruba 2,782 mld. SYP (cca 6,3 mld. USD) bylo pro rok 2019 alokováno, včetně 811 mld. SYP (cca 1,8 mld. USD) v rámci státních dotací, jako je např. 361 mld. SYP, které budou použity na nákup pšenice a mouky a dalších 430 mld. SYP na dotaci ropných produktů. Očekává se, že v roce 2020 bude fiskální schodek činit 12,5% HDP. Tento deficit bude pokryt jednak půjčkou z Centrální syrské banky a také zřejmě půjčkou od států Zálivu.

Příjmy/výdaje ústřední vlády v letech 2015 až 2019:

v mil. USD	2015	2016	2017	2018	2019
Příjmy celkem	2,6	2,4	5,8	5,8	6,0
Výdaje celkem	19,3	19,1	19,2	19,8	19,7
Saldo	- 16,7	- 16,7	- 13,4	- 14,1	- 13,7

Zdroj :Economist Intelligence Unit, Syria-report.com, dopočty ZÚ Damašek

1.5 Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba

Vývoj **platební bilance** představuje pro syrskou ekonomiku zásadní problém. Nízký objem vyváženého zboží je umocněn výrazně vyšším objemem na straně dovozu. Výkon domácí ekonomiky je stále negativně poznamenán probíhajícími ozbrojenými střety, jež mají za následek slabý přísun zahraničního kapitálu ve formě přímých investic. Data celkového objemu přímých zahraničních investic za rok 2019 nejsou k dispozici.

Přestože v posledních pěti letech deficit platební bilance mírně klesá, stále dosahuje kritickou hladinu. Sýrie nutně potřebuje obnovit průmyslovou výrobu a začít zvyšovat exportní výkony. Jistá očekávání vzbuzuje pozvolná obnova průmyslových provozů v západní Sýrii poté, co v těchto oblastech ustaly vojenské operace a postupně dochází k uklidnění

bezpečnostní situace a syrští průmyslníci začali přesouvat své aktivity do oblasti na pobřeží Středozemního moře. Otázkou zůstává obnova zemědělské výroby na severozápadě země, která samozřejmě pomohla snížit objem dovážených potravin.

Vývoj deficitu platební bilance (v mld. USD a jako poměr deficit/HDP v %):

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Deficit v mld. USD	- 3,797	- 2,955	- 2,075	- 2,123	- 1,980	- 2,045

Zdroj: Economist Intelligence Unit, World Bank

Hrubázahraníční zadluženost v roce 2019 zaznamenala hodnoty 5,3 mld. USD, což je o 750 mil. USD více než v roce 2018. Bohužel, nejsou dostupná data o tom, nakolik se podílí privátní sektor na celkovém zahraničním zadlužení.

V období před válečným konfliktem ve snaze vylepšit svoji mezinárodní pověst neseriózní dlužnické země a s ohledem na politické rozhodnutí začlenit zemi do mezinárodního obchodního a investičního prostředí s prioritou užšího sepjetí s EU, zahájila Sýrie v druhé polovině 90. let proces postupné konsolidace svých zahraničních dluhů s prioritou vyřešení dluhů nejprve k největším potencionálním investorům a poskytovatelům rozvojové pomoci. Sýrie postupně podepsala dohody o narovnání dluhu s Francií, Velkou Británií, Světovou bankou, Japonskem, Itálií, Německem (včetně dluhu k NDR), Iránem, Maďarskem, Polskem, ČR, SR a Ruskem.

Klíčovou byla pro Sýrii dohoda o vypořádání syrského státního dluhu s Ruskem z ledna 2005. Podle dostupných oficiálních zdrojů a informací z diplomatické komunity činil syrský dluh vůči RF 14,5 mld. USD, jako celková vykáskulovaná částka zahrnující i úroky. Dluh představuje prakticky ze 100% pohledávky za vývozy vojenského materiálu do Sýrie.

Zahraniční dluh vůči ČR byl definitivně vyrovnán podpisem Dodatkového protokolu k trilaterální dohodě řešící otázku dluhu SAR vůči ČR a SR během návštěvy ministra financí ČR Miroslava Kalouska v Damašku v květnu 2008.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Zahraniční dluh v mil. USD	4 608	4 420	5 081	5 699	4 589	5 338
Hrubý veřejný dluh v mil. USD	16 664	14 626	11 633	16 944	N/A	N/A
Hrubý veřejný dluh v % k HDP	48,7%	48,9%	53,6%	58,4%	N/A	N/A
Devizové rezervy v mil. USD	1 428	773	505	407,3	540	669

Zdroj: Economist Intelligence Unit a dopočty ZÚ Damašek

1.6 Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)

Od svého znárodnění v roce 1963 až do počátku roku 2004 byl syrský bankovní sektor zcela ve vlastnictví a pod kontrolou státu, který jeho fungování svázal spoustou administrativních direktiv a izoloval ho od kontaktu a vlivu světových finančních trhů. Banky ztratily samostatnost v rozhodování a staly se jen součástí místní administrativní hierarchie. Úloha státních bank v ekonomice se omezila více méně pouze na úvěrovou podporu státních podniků. Soukromý sektor byl tak z převážné většiny odkázaný na své vlastní zdroje, které si ukládal v zahraničí. Se vstupem soukromých bank na syrský trh počátkem roku 2004 by se však tato situace měla postupně zlepšit. S ohledem na důležitost bankovního sektoru pro rozvoj soukromého podnikání a vstup přímých zahraničních investic se reforma zkolabovaného bankovního sektoru stala klíčovým prvkem vládních reforem syrské ekonomiky.

V roce 2003 vyšel reformní dekret č. 33/2003, kterým se upravuje dovoz a vývoz valut a deviz. Dekretem se ruší předchozí dva zákony, konkrétně zákon č. 24/1986, podle kterého bylo držení valut trestné, a jeho novela č. 6/2000, která sice umožnila držení valut a existenci devizových kont, ale zakazovala jejich vývoz a obchodování s nimi pod trestem odnětí svobody od 3 měsíců do 5 let. Nový dekret 33 převedl nakládání s devizovými prostředky z oblasti trestního práva do oblasti správního řízení (vývoz a směna valut v rozporu s příslušnými předpisy bude jen přestupkem) a umožnil úpravu této oblasti pouze prováděcími předpisy ministerstva ekonomie a zahraničního obchodu. „Zlegalizování“ dovozu a vývozu deviz a valut a obchodování s nimi bylo prvním předpokladem pro vytvoření mechanismu fungování soukromých bank, směnárny a transferů do zahraničí z titulu předchozích investic, jejichž statut nespadá do působnosti zákona o investičních pobídkách č. 10/91.

Na základě politického rozhodnutí strany Ba'ath z listopadu 2000 povolit v Sýrii existenci soukromých bank byl vydán zákon 28/2001 a prováděcí vyhláška Ministerstva ekonomie a zahraničního obchodu č. 2060 z 26. 9. 2001, podle kterých soukromé banky budou mít formu akciových společností s majoritou (alespoň 51 %) syrského kapitálu (státního či soukromého). Kapitál nových bank musí být nejméně 1,5 mld. SYP (cca 30 mil. USD) a podíl akcií vlastněných fyzickou osobou je omezen na 5 % celkového základního jmění, právnická osoba může vlastnit max. 49 % akcií. Se zákonem 28/2001 byl souběžně vydán i zákon 29/2001 upravující existenci bankovního tajemství. Legislativní opatření z roku 2010 umožňují zvýšit podíl zahraničních subjektů v soukromých bankách až na 60 %.

Po roce 2011 opustilo syrský trh několik soukromých bank a své působení dočasně ukončilo. V současnosti působí v Sýrii 14 privátních bank. Jejich celková aktiva ke konci 1. poloviny 2017 (novější data nejsou dostupná) dosahují přibližně 3,5 mld. USD. Ve srovnání se situací před krizí v roce 2010, činil objem všech soukromých bank přibližně 13,8 mld. USD. Nejvíce se na tomto propadu podepsalo znehodnocení místní měny a mezinárodní sankce uvalené na bankovní sektor (pozn. ZÚ: aktiva 14 syrských soukromých bank na konci roku 2016 představovaly přibližně desetinu aktiv libanonské banky BLOM Bank).

Vzhledem k mezinárodním sankcím a konfliktním politickým vztahům se zeměmi Perského zálivu, jež často vlastnický stojí za soukromým bankovním sektorem, nelze očekávat, že ani centrální syrská banka bude schopná získat finanční prostředky na obnovu zničené hospodářské infrastruktury. Syrská vláda bude patrně při rekonstrukčních projektech spoléhat na partnerství veřejného a soukromého sektoru. PPP projekty se však většinou opírají o financování poskytnutého bankami, to je však v této fázi velmi pravděpodobně nedostupné.

Část ze 14 privátních bank působících v Sýrii nebude pravděpodobně schopná poskytovat finanční úvěry na projekty při budování syrské infrastruktury. Další vývoj nenavzdychuje, že by se situace bank v blízké době zlepšila. Banky, za nimiž stojí zahraniční akcionáři z Libanonu, Jordánska a zemí Perského zálivu oslabují své syrské pobočky a omezují vazby na syrské

partnerské subjekty.

V roce 2018 byla v bankovním sektoru vytvořena nová instituce - Federace syrských bank (Federation of Syrian Banks - FSB) - se sídlem v Damašku, která zastřešuje 20 syrských bank včetně státních a islámských. Tento nový orgán hájí zájmy všech bankovních domů, navrhuje nová řešení a opatření, řeší spory mezi bankami a státním regulátorem. Bankovní federace má současně poskytovat poradenství bankovním subjektům. FSB nemá exekutivní pravomoc. Federace může vlastnit movitý a nemovitý majetek.

Výnosy a zisky bank byly generovány z velké části z devizových operací, které představovaly přibližně 90%. Výnosy z úroků, provize a poplatky tvořily jen zanedbatelnou část celkových příjmů syrských soukromých bank.

Objem rezerv 3 islámských soukromých bank, které fungují na principu šaría, představuje přibližně polovinu všech zbývajících soukromých bank, přičemž v roce 2010 byl jejich podíl 15%. Z islámských bank vykázala nejlepší výsledky Cham Bank, která navýšila v roce 2016 svá aktiva o 87%.

Z pohledu objemu rezerv pouze 5 bank má aktiva vyšší než 350 mil. USD. Do této skupiny patří Al-Baraka Bank, Banque Bemo Saudi Fransi, Syria International Islamic Bank, Bank of Syria and Overseas, a Cham Bank. Mezi banky, jež mají aktiva nižší než 150 mil. USD, patří Bank of Jordan Syria, [Bank Al-Sharq](#), Syria Gulf Bank, Arab Bank Syria a Byblos Bank Syria.

1.7 Daňový systém

Nepříliš průhledný daňový systém v Sýrii nutí ke konstatování, že neexistuje jediná a jednotná daň (z příjmu), nýbrž několik různých druhů daní, které jsou rozhodnutím vlády uvaleny na různé subjekty za různá plnění. Dílčí vládní rozhodnutí pak směřují k zajištění příjmové složky rozpočtu výběrem vyšších prostředků anebo k preferenci různých odvětví v podobě investičních pobídek (např. snížení nebo odstranění tarifů v případě nových projektů po určitou dobu). Syrský daňový systém zabudoval do příjmové složky různé další poplatky, např. poplatky spojené s provozem osobních vozidel na naftový pohon, licenční poplatky apod.

Syrská vláda současně zpřisňuje celní procedury na dovážené zboží. Účelem má být vyšší ochrana domácí produkce a současně zvýšit sankce vůči pašerákům.

V zásadě se daně dělí na dvě skupiny:

Daň z příjmu:

Zahrnuje daně z příjmu společností, osob samostatně výdělečně činných a dalších poplatníků provozující vlastní živnost a týká se také nerezidentů působících v Sýrii podle místních zákonů.

Vztahuje se také na zástupce zahraničních společností, agentury zastupující národní či zahraniční korporace, obchodní a průmyslové podniky vlastněné zahraničními subjekty, stejně jako na osoby v zaměstnaneckém poměru vůči jinému subjektu. Do této skupiny patří také daň ze zisku (23%) z obchodu s cennými papíry, daň z poskytnutých úvěrů, bankovních úroků (7,5%), fondů, pojištění a loterijních her.

Daňové tarify

10 % z hrubého příjmu pro příjmovou kategorii od 5000 do 200.000 SYP

15 % z hrubého příjmu pro příjmovou kategorii od 200.000 do 500.000 SYP

20 % z hrubého příjmu pro příjmovou kategorii od 500.000 do 1.000.000 SYP

24% z hrubého příjmu pro příjmovou kategorii od 1.000.000 do 3.000.000 SYP

28% z hrubého příjmu pro příjmovou kategorii převyšující 3.000.000 SYP

Zaměstnavatel odvádí státu **daň ze mzdy** v rozmezí 5% až 22% z hrubého platu každého zaměstnance.

Na **sociální pojištění** přispívá zaměstnanec 7% ze základu své mzdy. Zaměstnavatel odvádí do rozpočtu na sociálním pojištění celkem 17,1% z (14,1% + 3%).

Zvláštní skupina daní:

- Sem spadají zvláštní platby jako například kolkovné, daň z nemovitosti a z půdy, srážková daň, nově např. rekonstrukční daň.
- Zvláštní tarify jsou pak uplatňovány podle následujícího příkladného klíče:
- Akciové společnosti podléhají tarifu daně od 14 do 22 % z hrubého příjmu.
- Příjmy státních společností, příjmy Syrské ropné společnosti a Syrské plynárenské společnosti podléhají tarifu daně ve výši 28 % z hrubého příjmu.
- Soukromé bankovní instituce platí příjmovou daň ve výši 25 %.
- Pojišťovací společnosti podléhají tarifu 15 až 20 % z hrubého příjmu.
- Směnárný peněz odvádějí 25 % z hrubého příjmu.

Daň z nemovitosti se pohybuje v rozmezí 14% až 60%, výše zdanění se odvíjí od druhu nemovitosti.

Licenční poplatky se vyměřují na základě daně z příjmu v 7% sazbě.

Dědická a darovací daň se vyměřuje dle hodnoty předmětu dědictví/daru v rozmezí od 5% až 75%.

DPH se v Sýrii neodvádí, namísto toho se vztahují daně na určité služby a dovoz luxusního zboží v rozmezí od 1,5% do 40%

Registrace motorových vozidel je zatížena daní, která se vyměřuje podle typu vozidla. Výše jednorázové daně se pohybuje od 50 do 200 USD.

Rekonstrukční daň – podle zákona 46/2017 by stanovena daň ve výši **5%**, kterou odvádí spotřebitel, novelou zákona na konci roku 2017 byla sazba daně zvýšena na 10%.

Ke dni 30/12/2004 vstoupil v účinnost nový daňový předpis č. 60, který zásadním způsobem upravuje daňovou zátěž pro „Non Resident Companies“. Předchozí zákon č. 24 (vydaný 13/11/2003) již osvobozoval „Non Resident Companies“ od platby daní za hmotné dodávky a sazba stanovená pro zdanění služeb byla stanovena jednotně ve výši 10 + 2 % z celkové hodnoty služeb. Předpis č. 24 nijak zásadně nemění aktuální daňový předpis č. 60, pouze rozděluje daňovou sazbu fakturovaných služeb do dvou kategorií:

a) služby pro petrolejářský sektor, které podléhají dani ve výši 7 + 3 % z hodnoty služeb;

b) služby pro ostatní sektory (potravinářský, strojírenský, gumárenský etc.) s daní 5 + 2 % z hodnoty služeb.

Novelizací dále došlo ke snížení daňové sazby pro kontrakty, kde nabízející přesně nespecifikuje (ať už účelově, či opomenutím) rozdělení celkové ceny na hmotné dodávky a služby. Tato sazba je aktuálně 3 + 1 % z celkové fakturované hodnoty kontraktu.

Daň z projektů i nadále odvádí daňovému úřadu zákazník, který o aplikovatelnou částku snižuje platby dodavatelům/kontraktorům.

Zahraniční společnosti, které uzavřely smlouvu (subdodávka) se syrským nebo zahraničním subjektem jsou povinny příslušnou daň odvádět (odečíst) přímo ze svých faktur a zaplatit finančnímu úřadu ve lhůtě stanovené zákonem, tj. do 15. dne následujícího měsíce.

Podle ustanovení dekrety číslo 44 z roku 2005, se z každé smlouvy uzavřené se syrskou stranou musí platit kolkovné („stamp fee“). Sazba činí 0,4% z hodnoty zakázky (za každou kopii smlouvy). V tendrech pro veřejný sektor je vždy uvedeno, že dodavatel („kontraktor“) by měl platit za obě kopie, tj. 0,8% celkem. Lhůta určená k zaplacení kolkovného je stanovena na 30 dnů od data zahájení projektu („Commencement Date“), jinak hrozí pokuta ve výši dvojnásobku hodnoty kolkovného.

Za daňové úniky hrozí jak finanční postihy, tak tresty odnětí svobody a zbavení členství v obchodní, průmyslové či agrární komoře. V praxi je možné snížit daňový základ cestou započítání nákladů v podobě různých půjček na vyplacení mezd, využití investičních pobídek, sociálních odvodů, příspěvků na mimořádné a řádné zaměstnanecké fondy, podpor schválených státem regulovaných odděleně podle profesních kategorií. Daňový základ nelze snížit kapitálovými výdaji, které vedou k navýšení jmění společnosti a výdaji, které jsou odměnou pro management společnosti.

Ochranné prostředky

Obecně může být daňová povinnost subjektem ochranných (opravných) prostředků prostřednictvím soudních nebo správních opatření, které spadají do kompetence Ministerstva financí nebo správních či trestních soudů, které mohou rozhodnout o nezákonnosti uložené daně nebo o jejím snížení. Plátce daně může být vyzván k zaplacení dočasné daně a má právo vznést vůči výměru daně protest do 30 dní. Zdanění a opravné prostředky jsou předmětem častých sporů týkajících se správnosti a spravedlnosti výkladu pravidel. Z tohoto důvodu byly ustanoveny opravné a smírčí instituce s cílem napravit pochybení ve výměře daní.

Nerezidenti - právnické i fyzické osoby jsou povinni platit příslušné daně i ze základu, který pochází z obchodního vztahu s jiným nerezidentem působícím v Sýrii.

Zákonem č. 25/2003 zaměřeným na boj s daňovými úniky mají jmenovaní zástupci Ministerstva financí právo vyšetřovat podezření z daňových úniků a pod podmínkou utajení prověřovat informace využitě při vyměření daňového základu.

Dohody o zamezení dvojího zdanění

Sýrie má uzavřené dohody o zamezení dvojího zdanění s následujícími zeměmi: Itálie, Francie, Polsko, Bulharsko, Ruská federace, Malta, Kypr, Bělorusko, KLDR, Indie, SAE, Alžírsko, Tunis, Irán, Pákistán, Jordánsko, Kuvajt, Súdán. Dohoda o zamezení dvojímu zdanění mezi SAR a ČR byla podepsána v květnu 2008 a účinnosti nabyla v prosinci 2009.

2. Zahraniční obchod a investice

Obchodní bilance zaznamenala v prosinci 2019 schodek ve výši 7,4 mld. USD ve srovnání se schodkem 6,8 mld. USD v předchozím roce 2018. Poslední informace uvádějí, že celkový vývoz dosáhl v lednu 2020 66,0 mil. USD, což představuje meziroční nárůst o 69,4%. Celkový dovoz v lednu 2020 zaznamenal 439,8 mil. USD, což představuje meziroční pokles o 27,7%.

Ačkoli Sýrie není významným vývozcem ropy a zemního plynu v kontextu objemu těžby těchto komodit v zemích Blízkého a Středního východu, představuje ropa a zemní plyn hlavní pilíř domácí ekonomiky. Ropný průmysl je však nadále ve velmi špatné kondici a dosud se nevzpamatoval z válečných událostí. V roce 2019 se těžba ropy realizovala v objemu přibližně 24 tis. barelů/den. Syrské Ministerstvo ropy a nerostných surovin v květnu roku 2017 oznámilo, že Sýrie plánuje do roku 2022 zvýšit produkci ropy na 310 tis. barelů/den. Pro srovnání, v roce 2011 před konfliktem dosahovala těžba ropy 385 tis. barelů/den. Pokračuje se nadále v obnovené těžbě ropy v oblasti Tanak v provincii Deir ez-Zaur (5 tis. barelů/den) a na rok 2020 byl oznámen plán navýšit spotřebu na 90 tis. barelů/den.

V plynárenském odvětví nadále dochází k postupné obnově těžby zemního plynu. Těžba byla obnovena na mnoha polích v provincii Homs (Sadaq, Abu Rabah, North Fayd a Qamqam), dále byly obnoveny vrty na severu a jihu Damašku (Qara-1, Qara-3, Breij-1 a Deir Attiyeh, celková těžební kapacita 1,1 mil. m³/den). Státní firma Syrská plynárenská společnost (Syrian Gas Company) dále oznámila, že se podařilo obnovit těžbu plynu na poli Debesian-1 (250 tis. m³/den) nacházející se v západní části v provincii Raqqa. Celková denní produkce plynu v roce 2019 dosahovala zhruba 15 mil. m³/den, což bylo pod cílem pro rok 2019, který vyhlásilo Ministerstvo ropy a nerostných surovin SAR (19 mil. m³/den). Finanční ztráty, které vznikly v letech 2011 až 2018 z důvodu zničených vrtů či odcizením, byly nedávno vyčísleny syrskou společností SGC na přibližně 12 mld. USD při průměrné ceně 50 USD/barel.

Největším exportním odbytištěm byly v roce 2019:

1. Libanon (25,3%)
2. Saúdská Arábie (11,0%)
3. EU (9,4%)
4. Irák (8,8%)
5. Spojené Arabské Emiráty (7,8%)
6. Egypt (4,6%)
7. Jordánsko (3,9%)
8. Kuvajt (2,6%)
9. Írán (7%),
10. Indie (1,3%)

Nejdůležitějším partnerem na straně importu byly v roce 2019:

1. EU (8,6%)
2. Čína (8,6%)
3. Ukrajina (6,8%)
4. Rusko (5,4%)
5. Argentina (3,0%)
6. Egypt (2,8%)
7. Spojené Arabské Emiráty (2,4%)
8. Libanon (2,0%)
9. Jižní Korea (2,0%),
10. Indie (1,9%)

Hlavní položky exportu (%)							

podíl)							
Surová ropa	0.9	0.9	1.1	1.0	1.0	1.8	3.3
Textilie	14.1	13.6	13.9	13.6	13.6	11.6	11.8
Bavlna	7.4	7.0	6.9	6.5	6.3	5.4	5.3
Ovoce a zelenina	14.2	13.6	13.7	13.9	13.4	11.5	11.3
Hlavní položky importu (% podíl)							
Paliva	22.8	22.2	22.4	25.5	22.8	13.2	14.5
Kovy a kovové výrobky	18.0	20.8	18.4	17.4	17.3	19.3	18.8
Stroje a zařízení	8.4	9.6	8.2	7.9	8.1	9.4	9.2
Potraviny	10.7	12.1	10.8	10.0	9.6	10.2	9.8

Zdroj: Economist Intelligence Unit a dopočty ZÚ Damašek

Podkapitoly:

- 2.1. Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo
- 2.2. Teritoriální struktura – postavení v (k) EU
- 2.3. Komoditní struktura
- 2.4. Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)
- 2.5. Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)
- 2.6. Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

2.1 Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo

Vývoj zahraničního obchodu v letech 2015 až 2019 (mil. USD)	
---	--

	2015	2016	2017	2018	2019
Obchodní bilance	-4,489	-3,791	-4,576	-5,083	-5,274
Zboží: vývoz	1,587	1,705	1,786	1,988	1,999
Zboží: dovoz	-6,076	-5,496	-6,362	-7,071	-7,273
Bilance služeb	-211	-3	10	-3	-22
Saldo primárních příjmů	-40	-26	-20	-25	-37

Zdroj: Economist Intelligence Unit, Syria-report.com, dopočty ZÚ Damašek, pozn. vzhledem k neúplným statistickým údajům a někdy nepřesným odhadům syrských úřadů se některá data mohou výrazně rozcházet s odhady mezinárodních organizací.

2.2 Teritoriální struktura – postavení v (k) EU

Objem zahraničního obchodu zemí EU a Sýrie se od začátku konfliktu v roce 2011 snižuje. V loňském roce 2019 směřovalo zboží ze Sýrie do Evropské unie v hodnotě 59 mil. EUR. Naopak dovoz evropského zboží na syrský trh byl realizován v hodnotě cca 598 mil. EUR. Celkový objem zahraničního obchodu mezi Sýrií a evropskou osmadvacítkou činil cca 657 mil EUR. Ve srovnání s obdobím před krizí v roce 2010 se jedná o propad o cca 6,5 mld. EUR.

V roce 2019 byla však EU spolu s Čínou největším obchodním partnerem pro Sýrii.

Vzájemný obchod Sýrie a EU v letech 2010-2019 (mil. EUR)

Rok	Export	Import	Saldo	Obrat
2010	3 600	3 731	3	7 155
2011	3 216	3 039	-254	6 145

2012	274	1 184	889	1 416
2013	128	760	621	861
2014	89	683	584	756
2015	87	504	414	579
2016	68	433	364	492
2017	96	537	436	619
2018	103	642	540	745
2019	59	598	540	657

Zdroj: European Commission / Directorate General for Trade

2.3 Komoditní struktura

Struktura dovozu do Sýrie zůstala zhruba stejná, i když s mnohem nižšími objemy. V loňském roce 2019 byla struktura zboží, které směřovalo z EU do Sýrie, téměř shodná s předchozím obdobím – import zemědělských produktů se realizoval v hodnotě cca 176 mil. EUR, chemických látek v hodnotě 120 mil. EUR a strojů a průmyslového zboží v hodnotě 227 mil. EUR.

Struktura vývozu syrského zboží do EU se však dramaticky změnila: v roce 2013 se ze Sýrie vyvážely především palivové a těžební výrobky, zemědělské produkty a lokálně vyráběné chemické látky. V roce 2019 se vývoz ze Sýrie do EU skládá zejména ze zemědělských produktů (48 mil. EUR), kdy však ve srovnání s rokem 2018 došlo i v této komoditě k značnému poklesu (89 mil. EUR v roce 2018).

Z níže uvedených statistických údajů vyplývá, že ve srovnání s lety 2017 a 2018, kdy docházelo v bilaterálním obchodu mezi Sýrií a zeměmi EU k mírnému oživení obchodních aktivit a to na obou stranách, tj. vývozu i dovozu, tak v roce 2019 došlo k jisté regresi a určitému poklesu a to především ze strany exportu syrských komodit do zemí EU.

Hlavní importní položky Sýrie z EU v letech 2012 až 2019: (v mil. EUR)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Live animals; animal products	30	17	25	22	21	37	47	32

Vegetable products	89	304	115	60	59	61	49	95
Animal or vegetable fats and oils	6	4	4	4	6	5	13	3
Foodstuffs, beverages, tobacco	169	46	83	49	41	70	87	43
Mineral products	11	3	6	3	4	10	9	7
Products of the chemical or allied industries	214	119	121	112	90	106	118	120
Plastics, rubber and articles thereof	59	25	24	23	20	26	27	23
Raw hides and skins, and saddlery	1	0	0	0	0	0	0	0
Wood, charcoal and cork and articles thereof	23	10	11	10	5	5	9	6
Pulp of wood, paper and paperboard	50	24	31	25	29	41	52	60
Textiles and textile articles	40	8	9	6	4	5	7	5

Footwear, hats and other headgear	1	0	0	0	0	0	0	0
Articles of stone, glass and ceramics	12	5	5	5	4	7	13	10
Pearls, precious metals and articles thereof	1	0	0	0	0	0	0	0
Base metals and articles thereof	87	22	30	18	13	19	30	26
Machinery and appliances	257	95	147	120	69	78	122	117
Transport equipment	87	45	33	14	32	17	12	8
Optical and photographic instruments, etc.	36	23	27	21	20	21	30	32
Arms and ammunition								
Miscellaneous manufactured articles	4	4	5	3	3	6	13	5
Works of art and antiques								
Other	9	6	8	9	13	13	8	5

Total	1,184	760	683	507	433	527	642	598
--------------	--------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------

Zdroj: The Syria Report, European Commission /Directorate General for Trade

Hlavní exportní položky Sýrie do EU v 2012 až 2019 (v mil. EUR)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Live animals; animal products	-	7	4	4	2	2	2	2
Vegetable products	22	23	14	29	25	27	25	23
Animal or vegetable fats and oils	0	5	0	5	18	43	55	15
Foodstuffs, beverages, tobacco	4	2	1	1	4	6	6	8
Mineral products	62	38	36	17	0	0	3	0
Products of the chemical or allied industries	6	4	9	10	2	3	2	3
Plastics, rubber and articles thereof	7	3	2	1	0	0	0	0
Raw hides and skins, and saddlery	20	10	10	6	4	3	2	2
Wood, charcoal	1	0	0	0	0	0	0	0

and cork and articles thereof								
Pulp of wood, paper and paperboard	1	0	0	0	0	0	0	0
Textiles and textile articles	64	16	5	8	7	7	3	4
Footwear, hats and other headgear	1	0	0	0	0	0	0	0
Articles of stone, glass and ceramics	2	1	1	1	1	1	0	1
Pearls, precious metals and articles thereof	0	0	0	0	0	0	0	0
Base metals and articles thereof	31	9	1	0	2	0	0	0
Machinery and appliances	14	5	3	3	1	2	2	0
Transport equipment	0	0	0	0	0	0	0	0
Optical and photographic instruments, etc.	1	0	0	0	0	0	0	0
Arms and								

ammunition								
Miscellaneous manufactured articles	2	0	0	0	0	0	0	0
Works of art and antiques	1	0	0	0	0	1	0	0
Not classified	8	3	2	0	0	0	0	0
Total	274	128	89	87	68	96	103	59

Zdroj: The Syria Report, European Commission /Directorate General for Trade

2.4 Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)

V Sýrii bylo vytvořeno dohromady 8 zón volného obchodu. Jedná se o tyto zóny:

- Damašek-Adra
- Damašek-město
- Damašek- mezinárodní letiště
- Aleppo (v současnosti mimo provoz)
- Dar'a – společná syrsko-jordánská zóna volného obchodu
- Al-Qajm (v současnosti mimo provoz)
- Latákia – přístav (pouze pro dovážené/vyvážené zboží)
- Tartús – přístav (pouze pro dovážené/vyvážené zboží)

Objem obchodu v zónách volného obchodu od vypuknutí syrského konfliktu setrvale klesá. Jeho odhadovaná hodnota ve třech čtvrtletích roku 2016 dosahovala přibližně 100 mil. USD. V roce 2015 činil obchod realizovaný prostřednictvím zón volného obchodu cca 270 mil. USD (pozn. ZÚ: novější data nebyla doposud uveřejněna).

Syrská vláda poskytuje firmám, které v zónách působí, určité benefity:

- dovozní licence nejsou vyžadovány, pouze deklarace pro evidenční a inspekční účely,
- reexportní omezení neexistují (s výjimkou vojenských materiálů),
- importované a skladované zboží nepodléhá daním a clu,

- devizové operace nepodléhají devizovému režimu a restrikcím,
- zboží z výrobních kapacit v zóně může být vyvezeno do Sýrie pouze na základě řádné dovozní licence.
- firmy a jejich zaměstnanci nemusejí platit daň z příjmu, jsou však povinni platit sociální pojištění. V březnu 2003 byl vydán zákon č. 40/2003, podle kterého došlo k rozšíření možných aktivit ve free zónách na oblasti služeb: bankovníctví, pojišťovnictví, elektronického obchodu, médií, zdravotnictví a turistiky.

V březnu 2003 byl vydán zákon č. 40/2003, podle kterého došlo k rozšíření možných aktivit ve free zónách na oblasti služeb: bankovníctví, pojišťovnictví, elektronického obchodu, médií, zdravotnictví a turistiky.

2.5 Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)

Stále probíhající ozbrojený konflikt v Sýrii prohlubuje propad objemu zahraničních investic. Syrská vláda hodlá tento negativní trend zvrátit. S ohledem na nové územní zisky v poslední době a snahou v těchto regionech co nejdříve obnovit průmyslovou výrobu vyvíjí vládní kabinet enormní úsilí na zatraktivnění investičního prostředí v zemi, neboť zahraniční investice budou hrát klíčovou roli při jeho obnově. Bez zahraničního kapitálu v řádech desítek miliard USD nebude obnova syrského hospodářství možná.

Mezinárodní sankce a válečný konflikt způsobily masivní odliv kapitálu ze země a současně se výrazně propadly kapitálové příjmy. Lze předpokládat, že do Sýrie neproudily v období od vypuknutí ozbrojeného konfliktu v roce 2011 žádné soukromé finanční a kapitálové toky, ani žádné investice. Jediné finanční toky lze vytušit na základě oficiálně oznámené finanční půjčky proudící z Íránu ve výši 1,98 mld. USD (v roce 2013), 3 mld. USD (2014), 0,97 mld. USD (2015). Ve stejném období avšak v opačném směru pravděpodobně relokovali syrští obchodníci své finanční prostředky do bezpečnějších aktiv mimo Sýrii, také proto, aby se vyhnuli kapitálové kontrole a následnému zdanění.

Vedle mezinárodních půjček jsou aktuálně nezanedbatelným zdrojem přílivu financí ze zahraničí transfery od syrských migrantů. Poslední odhady hovoří o tom, že do domácí ekonomiky proudily v roce 2016 finanční prostředky v objemu cca 4,5 mil. USD/den, což v ročním vyjádření představuje přibližně 1,6 mld. USD.

Příklady zahraničních investic v Sýrii:

Největším případem evropské přímé investice podle zákona č. 10 byla joint-venture švýcarské firmy Nestlé (61%) a syrské soukromé skupiny (39 %) na zpracování potravin. Dalším, avšak hodnotově menším projektem, byl joint-venture Mobil/USA (49%) a syrského partnera (51%) na výrobu mazadel, který zahájil výrobu v květnu 1997. Mezi ostatní investory patřili např. Samsung, Mitsubishi, Dupont, Gray-Mackenzie a princ Walíd bin Talál ze Saudské Arábie s hotely Four Seasons.

2.6 Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

Investiční prostředí

Investiční klima v zemi je významně ovlivňováno probíhajícím konfliktem a sankcemi uvalenými na syrský režim ze strany US a EU. Syrská vláda má pod kontrolou většinu tzv. "užitečné Sýrie" (linie Damašek-Homs-středomořské pobřeží a klíčovou průmyslovou zónu Aleppo), kde se s postupnou stabilizací frontových linií zlepšuje bezpečnostní situace a podmínky pro podnikání. Investičně však Sýrie představuje značné riziko, mj. s ohledem na obtížnou pojistitelnost investic. Vládní kabinet připravil v loňském roce soubor pobídek pro zahraniční investory, jež mají směřovat do rekonstrukce výrobních kapacit na režimem kontrolovaných územích. Navzdory tomu však vychází úsilí syrské administrativy přilákat na domácí trh zahraniční investory naprázdno. O investice do syrského průmyslu neprojevují zahraniční subjekty zatím přílišný zájem. Výjimkou jsou ropný, plynárenský, energetický průmysl a nemovitosti. Rovněž se nedaří přilákat ruské investory i přes podporu ruské vlády. Syrské ekonomické zájmy a obchodní zájmy ruských subjektů

v dalších výrobních sektorech se stále rozcházejí. Rusové, ostatně jako většina ostatních zahraničních entit, upřednostňuje v této chvíli participaci na obnově syrského hospodářství ve formě kontraktů na dodávku zboží či služeb bez přímé investice.

Dohody o podpoře a ochraně investic

Sýrie má uzavřeny dohody o podpoře a ochraně investic s následujícími státy: USA, Německo, Francie, Itálie, Belgie, Švýcarsko, Řecko, Rusko, Bělorusko, Bulharsko, Ukrajina, Pákistán, Čína, Indonésie, Írán, Kuvajt, SAE, Maroko, Súdán, Jemen, Egypt, Libanon, Jordánsko, Tunis, Alžírsko, Bahrajn, Libye. Dohoda o podpoře a ochraně investic s ČR podepsaná v roce 2008 je již účinná.

Investice spadající do působnosti zákona o investičních pobídkách

Systém investičních pobídek je řízen zákonem č. 10 z r. 1991 a jeho novely č. 7/2000, který má podpořit investice do všech oblastí a sektorů hospodářství a jeho podmínky jsou shodně platné pro všechny investory. Zákon tedy nerozlišuje mezi tuzemskými, zahraničními - případně arabskými a nearabskými subjekty. Vláda sice striktně nepublikovala závazná kritéria pro schválení investičního projektu, avšak Nejvyšší rada pro investice (dále jen Rada), tj. předseda vlády a jeho dva zástupci, ministři hospodářství, zemědělství, dopravy, zásobování, průmyslu, plánování a financí a ředitel Investiční kanceláře, s největší pravděpodobností schválí investici, pokud bude splňovat některé z následujících podmínek: maximální využití místních zdrojů, aplikace pokrokových technologií, zvýšení exportu, tvorba pracovních příležitostí, koherence s vládními rozvojovými plány.

Pobídky pro investory

Syrská agentura pro investice (Syrian Investment Agency) připravila soubor pobídek pro investiční projekty, u nichž se počítá dynamickým daňovým odpočtem v souladu se zákonem č. 51 /2006 o dani z příjmu takto:

- Maximální sazba daně u investičních projektů činí 28% z čistého zisku,
- 14% daňová sazba pro akciovou společnost, která upíše na burzu cenných papírů minimálně 50% akcií,
- pokud jde o projekty realizované podle zákona o podpoře investic, základní sazba daně je 22% - sazba se bude snižovat dle následujících parametrů:
- jedná-li se o průmyslové podniky ve správních obvodech Raqqa, Dajr al-Zaur, Hasaka, Idlib, Sveida, Dara'a a Kunajtra) se snižuje daňové zatížení o 2%,
- jedná-li se o průmyslové podniky, které zaměstnávají 25 pracovníků nebo více, řádně registrované systému sociálního pojištění - sazba se snižuje o 1%,
- jedná-li se o průmyslové podniky, které zaměstnávají více než 75 zaměstnanců, řádně registrované systému sociálního pojištění - sazba se snižuje o 2%,
- jedná-li se o průmyslové podniky, které zaměstnávají více než 150 zaměstnanců, řádně registrované systému sociálního pojištění - sazba se snižuje o 3%,
- jedná-li se o průmyslové podniky v průmyslových zónách – sazba se snižuje o 1%,
- jedná-li se o investiční projekty licencované podle vyhlášky č. 8/2007 v průmyslových městech Hisija a Dajr al-Zaur, nebo v regionech Rakka, Dajr al-Zaur a Hasaka – sazba se snižuje o 2%,
- jedná-li se projekty elektráren, projekty využívající alternativní energie a projekty na výrobu hnojiv – sazba se snižuje 2%,
- u projektů, které šetří elektrickou energii a životní prostředí - sazba se snižuje o 2%,
- u projektů, které exportují alespoň 50% své produkce – sazba se snižuje o 2%.

3. Vztahy země s EU

Vzájemné syrsko-EU vazby nejsou pouze novodobou záležitostí, ale postupně se vyvíjely již od sedmdesátých let minulého století. Intenzivnější vztahy započaly uzavřením Dohody o spolupráci mezi Sýrií a Evropským společenstvím v roce 1977. Dohoda na dlouhou dobu vytýčila základní rámec spolupráce mezi Sýrií a ES/EU v hospodářské i politické oblasti.

Na formování současných euro-syrských vztahů však měla vliv od devadesátých let participace Sýrie v evropském projektu tzv. Euro-středomořského partnerství, v jehož rámci Sýrie postupně restrukturalizovala své obchodní vazby, jež účelově zacílila na evropské trhy. V druhé polovině 90. let minulého století zahájila EU se Sýrií vyjednávání o podobě budoucí evropsko-středomořské dohody. Dohoda o přidružení mezi Evropskou unií a Sýrií z roku 2008 a následné konstituování Unie pro Středomoří otevřely prostor pro další upevňování a prohlubování syrsko-unijních vztahů. Připravená Asociační dohoda z roku 2009 posléze završila sérii stěžejních událostí vytvářejících rámec pro syrsko-unijní spolupráci, avšak syrské vedení odmítlo nakonec dohodu podepsat. Poté byl dán dalšímu jednání o uzavření Asociační dohody volný průběh. Týmy odbou stran pokračovaly ve vyjednávání, nicméně k podpisu nedošlo ani v průběhu roku 2010. Následující události, které přineslo tzv. Arabské jaro, jednání o přijetí Asociační dohody pozastavilo.

EU reagovala na zhoršující se situaci v Sýrii utlumením vztahů se Sýrií a uvalením embarga. Mezi aktuálně platné sankce patří ropné embargo, omezení určitých investic, zmrazení majetku syrské centrální banky v EU, omezení vývozu zařízení a technologií, které by mohly být použity k vnitřním represím, jakož i vývoz zařízení a technologií pro monitorování nebo odposlechy internetové či telefonní komunikace. Kromě toho se embargo vztahuje na více jak 200 osob a 70 subjektů, na něž se uplatňuje také zákaz cestování a zmrazení majetku.

EU podporuje kroky vedoucí k ukončení nepřátelských akcí v Sýrii, usiluje o dialog mezi syrskými stranami, které koordinuje zvláštní vyslanec OSN Pascal da Rocha a jejichž cílem je dosáhnout dohody o politické transformaci v Sýrii.

EU se zapojuje do poskytování humanitární pomoci syrským obyvatelům v nouzi, nicméně zapojení do rekonstrukce země spojuje s procesem politické tranzice.

V bilaterální relaci mezi EU a Sýrií neprobíhá od začátku syrské krize žádná přímá komunikace a jediným kanálem zůstává diplomatická mise EU v Sýrii (Delegace EU) zastoupena na úrovni chargé d'affaires. Diplomaté této mise dojíždějí z Bejrútu do Damašku v nepravidelných intervalech a jsou přijímáni syrskou stranou na úrovni náměstků ministrů. Od začátku syrské krize nedošlo k žádným vzájemným oficiálním návštěvám.

Podkapitoly:

- 3.1. Zastoupení EU v zemi
- 3.2. Obchodní vztahy země s EU
- 3.3. Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

3.1 Zastoupení EU v zemi

Evropská unie je po institucionální stránce v Sýrii zastoupena, avšak nikoliv permanentně. Diplomaté Delegace Evropské unie pravidelně dojíždí do Damašku ze sousedního Bejrútu (Libanon). Podobný model aplikují unijní státy jako Dánsko, Kypr, Itálie, Polsko, Rakousko, Slovensko, Španělsko (oficiálně v zemi permanentně nepůsobí, nicméně alespoň jeden diplomat je v Damašku vždy přítomen) a Švédsko. Permanentně v Sýrii aktuálně působí tyto členské státy: Bulharsko (na úrovni chargé d'affaires), ČR (na úrovni velvyslance), Rumunsko (na úrovni velvyslance), Maďarsko (na úrovni chargé d'affaires).

3.2 Obchodní vztahy země s EU

Evropská unie zavedla krátce po vypuknutí ozbrojeného konfliktu v Sýrii v roce 2011 ekonomické sankce vůči syrskému režimu. Uvalené embargo a restriktivní opatření způsobily výrazný pokles zahraničního obchodu mezi Sýrií a evropskou

osmadvacátkou. Do roku 2011 představovala Evropská unie významného obchodního partnera díky dlouhá desetiletí budovaným obchodním vztahům. Např. export syrské ropy a ropných produktů směřoval z více jak 90% právě do EU. V současnosti jsou veškeré ekonomické aktivity utlumeny, bilaterální obchod je realizován v malém objemu. Více viz. kapitola 2. Zahraniční obchod a investice/ Teritoriální skladba – vztahy k EU

3.3 Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

V reakci na probíhající konflikt EU v květnu 2012 pozastavila programy bilaterální spolupráce, které byly realizovány v rámci Evropské politiky sousedství. Na základě uvalení embarga bylo pozastaveno vyplácení půjček Evropské investiční banky. V praxi toto rozhodnutí znamená, že Asadův režim již v rámci existujících euro-středomořských úvěrových projektů nedostává z EU žádné finanční částky. Evropská unie např. pozastavila čerpání z evropského rozpočtu v rámci tzv. National Indicative Programme určeného pro rozpočtové roky 2011 – 2013. Na základě tohoto dokumentu měla Evropská unie ze svého rozpočtu pro Sýrii alokováno celkem 129 milionů EUR.

EU a její členské státy jsou však hlavními poskytovateli mezinárodní pomoci osobám postiženým konfliktem v Sýrii. Více než 10,6 miliardy EUR již bylo poskytnuto na humanitární pomoc a stabilizaci životních podmínek Syřanů. Tyto prostředky plynou na jednotlivé projekty v Sýrii a v sousedních zemích. Projekty EU jsou zaměřené především na poskytování zdravotní péče, základních potravin, nezávadné pitné vody, na obnovu přístřeší a nouzové lékařské ošetření.

V roce 2019 činil rozpočet EU na humanitární pomoc 170 milionů EUR na krizi v Sýrii, EU je odhodlána i nadále poskytovat humanitární pomoc v Sýrii s předběžným rozpočtem do roku 2020 ve výši 170 milionů EUR.

4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR

Syrský trh s téměř 23 miliony spotřebitelů (pozn. ZÚ: počet obyvatel reflektuje stav v roce 2011 před vypuknutím konfliktu) se řadí z pohledu českých ekonomických zájmů do skupiny teritorií se slibným obchodním potenciálem. Navíc čeští exportéři mají v Sýrii příležitost navázat na tradičně dobré jméno, které bylo částečně vybudováno v období před rokem 1989, kdy se ČSSR podílela na průmyslovém rozvoji Sýrie a současně v Praze studovalo množství syrských studentů. V současnosti syrská vláda pozitivně vnímá fakt, že ČR po celou dobu krize ponechala v provozu ZÚ Damašek. V listopadu 2015 náměstek ministra zahraničních věcí Martin Tlapa vykonal pracovní návštěvu v Sýrii, kde byl přijat ministrem zahraničních věcí Walid al-Mu'allimem a jeho prvním náměstkem Fajsalem Mikdádem. Setkal se také s ministrem průmyslu Kamál al-Dín Tamáhem, ministrem ekonomiky a zahraničního obchodu Humám al-Džazárím a ministrem turismu Rijád al-Jázidžím. Součástí programu bylo i přijetí na Hospodářské komoře a setkání se skupinou syrských podnikatelů k možnostem rozvoje bilaterálních ekonomických vztahů, a to jak za současných podmínek, tak s výhledem do budoucnosti z titulu poválečné obnovy země. Následně na reciproční návštěvu ČR přijel v dubnu 2016 první náměstek syrského ministra zahraničních věcí Fajsal Mikdád v doprovodu náměstka pro evropské záležitosti Ajmana Súsána, kteří během své cesty projednávali s českými představiteli i se zástupci Svazu průmyslu a dopravy a Hospodářské komory mj. náměty řešení postkonfliktní rekonstrukce země.

Poslední pracovní návštěva Ministerstva zahraničních věcí ČR v Sýrii se uskutečnila v říjnu 2016. Damašek opět navštívil náměstek ministra Martin Tlapa. Během této pracovní cesty jednal se syrským ministrem zahraničních věcí Walid al-Muallimem, ministrem hospodářství a zahraničního obchodu Adib Majjálém a ministrem kultury Mohamed al-Ahmadem.

ČR pokračuje v poskytování humanitární a rozvojové pomoci. Vedle těchto oblastí se soustřeďuje také na stabilizační projekty, na kterých mohou participovat české společnosti. Tato podpora směřuje zejména na oblasti jako obnova základní infrastruktury, vodní sítě, obnova zdravotnických zařízení, obnova odpadového hospodářství, stabilizace některých průmyslových odvětví s cílem vytvořit/obnovit pracovní příležitosti (farmaceutický průmysl, stavebnictví, environmentální technologie, potravinářsko-zpracovatelský průmysl, zavlazování apod.). Vláda ČR v rámci této agendy alokovala 195 mil. Kč na program „Poskytnutí humanitární, rozvojové a rekonstrukční asistence Sýrii v období 2016-2019“ a dalších 100 mil. Kč v pokračování programu v letech 2020-2021.

Podkapitoly:

- 4.1. [Balance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let](#)
- 4.2. [10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu](#)
- 4.3. [Vzájemná výměna v oblasti služeb](#)
- 4.4. [České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce](#)
- 4.5. [Smluvní základna mezi oběma státy](#)
- 4.6. [Zahraniční rozvojová spolupráce](#)

4.1 Balance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let

Objem obchodování mezi ČR a Sýrii je ovlivněn mezinárodními sankcemi. V současnosti realizovaný obchod neodpovídá potenciálu, který syrský trh představuje.

Obchodní obrat v roce 2019 meziročně mírně klesl přibližně o cca 300 tis. USD a dosáhl hodnoty 5,942 mil. USD s přebytkem 5,295 mil. USD ve prospěch ČR.

Vývoz ČR do Sýrie v letech 2015 -2019

	2015	2016	2017	2018	2019

v mil. USD	5,68	4,96	5,272	6,021	5,619
Dovoz ČR ze Sýrie v letech 2015 -2019					
	2015	2016	2017	2018	2019
v mil. USD	0,36	0,31	0,533	0,227	0,323
Obrat vzájemného obchodu v letech 2015 -2019					
	2015	2016	2017	2018	2019
v mil. USD	6,04	5,27	5,805	6,254	5,942
Bilance (vývoz-dovoz) v letech 2015 - 2019					
	2015	2016	2017	2018	2019
v mil. USD	5,32	4,65	4,739	5,788	5,295

Zdroj: ČSÚ (2020)

4.2 10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu

V roce 2019 v českém exportu do Sýrie převažovaly syrovátka (HS0404), sušené mléko (HS0402), stroje pro průmyslovou výrobu potravin (HS8438), antibiotika (HS2941), láhve a laboratorní sklo (HS7010), elektrické motory a generátory (HS8501) slad (HS1107), barviva anorganická (HS3206), nástroje lékařské chirurgické (HS9018), bižuterie (HS7018) a kosmetické přípravky (HS3304).

Na straně dovozu se jedná pouze o několik komodit, z nichž největší objem představoval dovoz textilu (HS5205), koření (HS0909) a v minimálním objemu textilní oděvy (svetry, obleky, šaty – HS6110, HS6203 a HS6204).

V době před konfliktem představovaly tradičně nejvyšší položku vývozu do Sýrie osobní automobily (20% z celkového objemu), následované silničními motorovými vozidly (10 %). Významnými exportními artikly byly dále též oděvní součásti, elektrické přístroje, elektrické točivé stroje a skleněné zboží.

4.3 Vzájemná výměna v oblasti služeb

Obchodní výměna mezi Sýrií a ČR v oblasti služeb se před rokem 2011 omezovala pouze na cestovní ruch. Aktuálně vzájemná výměna v oblasti služeb neprobíhá.

4.4 České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce

Významnější české investice v Sýrii dosud neexistují. V posledních předválečných letech české firmy získaly významné zakázky zejm. v oblasti petrochemie. Společnost Plynostav Pardubice předala v roce 2011 63 km dlouhý úsek plynovodu spojujícího Aleppo s tureckou hranicí (součást The Arab Pipeline). Dále se Plynostav připravoval na realizaci projektu výstavby 150 km ropovodu s termínem dokončení červenec 2014. Velmi tradičním českým zástupcem na syrském trhu byla společnost Technoexport, která nabízela expertní služby a disponovala v Damašku vlastní budovou obchodního zastoupení. K dalším velkým českým dodavatelům do Sýrie před válkou patřily firmy Škoda Auto, ČKD DIZ či Prokop Engineering.

Poslední větší exportní příležitost, která byla úspěšně dokončena v roce 2018, bylo dodání českých technologií pro soukromý pivovar Afamia. Na tomto projektu se podílelo několik českých společností, např. DIO Hradec Králové s.r.o., Nate – nápojové linky a.s., G- Servis s.r.o., ZVU Potěž, a další.

4.5 Smluvní základna mezi oběma státy

Dohoda o zamezení dvojího zdanění

Smlouva mezi vládou České republiky a vládou Syrské arabské republiky o zamezení dvojímu zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu byla podepsána ministry financí Miroslavem Kalouskem a Muhammad al-Husajnem 18. května 2008 v Damašku. Účinnosti nabyla po výměně ratifikačních listin 12. listopadu 2009. Sdělení MZV ČR o sjednání smlouvy bylo publikováno ve Sbírce mezinárodních smluv pod č. 115 (částka 46) dne 7. prosince 2009.

Dohoda o podpoře a ochraně investic

Dohoda o podpoře a vzájemné ochraně investic byla podepsána ministrem financí Miroslavem Kalouskem a místopředsedou vlády pro ekonomické záležitosti Abdulláh al-Dardarím 21. listopadu 2008 v Praze a nabyla účinnosti dne 14. července 2009. Dohoda byla publikována ve Sbírce mezinárodních smluv pod č. 62 (částka 29) dne 14. srpna 2009.

4.6 Zahraniční rozvojová spolupráce

Vláda České republiky v červnu 2016 přijala návrh na program "Poskytnutí humanitární, rozvojové a rekonstrukční asistence Sýrii v období 2016-2019", který počítala s podporou ve výši 195 mil. Kč. Cílem pomoci je zintenzívnit podporu syrskému civilnímu obyvatelstvu, zmírnit důsledky mnohaletého konfliktu a prostřednictvím této cílené asistence rovněž snížit migrační tlak realizací humanitárních a rozvojových projektů. V návaznosti na usnesení vlády č. 588/2016 bylo na humanitární pomoc Sýrii v r. 2017 vyčleněno 28 mil. Kč. Přibližně 20 mil. Kč z této částky připadly na realizaci dotačních projektů prostřednictvím českých NNO. Za zmínku stojí např. projekt ČCK, který dodal do Sýrie 3 kompletně vybavené sanitky. Tyto mobilní ambulance jsou využívány Syrským arabským půlměsícem (SACR) v Latákii a na tento projekt navázalo dodání dalších sanitek a zdravotnického vybavení pro SARC v Damašku v roce 2019.

ZÚ ČR v Damašku v rámci tohoto vládního programu podpořilo několik syrských organizací a vzdělávacích institucí formou malých lokálních projektů a dále řadu nemocničních zařízení formou nového nástroje rekonstrukční asistence tzv. účelově vázaného peněžního radu (v roce 2018 např. realizace projektu "Vybavení nemocnice Tishreen", "Podpora protetického centra Khotwa" a v roce 2019 např. projekt "Vybavení pro Centrální nemocnici v Damašku", "Podpora Centra transplantace hematopoetických kmenových buněk" apod.).

Celkový příspěvek v roce 2018 činil zhruba 50 mil. Kč, z čehož byla financována humanitární pomoc (dotační výzva pro české NNO), stabilizační spolupráce (malé lokální projekty, peněžní dar pro UNRWA) a komponenty rekonstrukční

asistence (projekty B2B studie, vázané penežní dary). V roce 2019 pak bylo využito 40 mil. Kč dle obdobného schématu pro rozdělení alokovaných financí.

Vláda v srpnu 2019 odsouhlasila pokračování humanitární, rozvojové a rekonstrukční asistence Sýrii při zmírňování utrpení civilního obyvatelstva a napomáhání obnovy země s vynaložením finančních prostředků v celkové výši 100 mil. Kč a to v období 2020-2021.

5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu

Devět let trvající válečný konflikt způsobil syrské ekonomice rozsáhlé škody napříč všemi odvětvími domácího průmyslu. Výkon domácího hospodářství navíc negativně ovlivňují mezinárodní sankce uvalené na konkrétní syrské osoby, společnosti a zboží. Mezi sankce, které jsou v současnosti vůči Sýrii uplatňovány, patří mimo jiné ropné embargo, zmrazení majetku syrské centrální banky drženého v EU, omezení vývozu zařízení a technologií, které by mohly být použity k vnitřním represím, jakož i zařízení a technologie pro monitorování nebo odposlechy internetové či telefonní komunikace (pozn. ZÚ: omezující opatření vůči syrskému režimu jsou implementována na základě rozhodnutí Rady EU a jsou v platnosti zatím do 1.6.2020). Sankce EU limitují možnosti aktivně se zapojit do rekonstrukce místního hospodářství v oborech jako je například energetika, těžební průmysl, chemický průmysl, letecký průmysl, dopravní průmysl, apod.

Podkapitoly:

- 5.1. Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty
- 5.2. Kalendář akcí

5.1 Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty

ZÚ Damašek níže specifikuje perspektivní sektory hodné zřetele českých exportérů v Sýrii, a to **bez ohledu na mezinárodní sankce**, které jsou uvaleny vůči syrskému režimu (pozn. ZÚ: pro základní orientaci níže uvádíme odkazy na konsolidované verze předpisů EU upravující režim sankcí - závazné rozhodnutí Rady 2013/255/SZBP, ve znění pozdějších předpisů, nařízení Rady (EU) č. 36/2012, ve znění pozdějších předpisů, předpisy jsou k dispozici zde:

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:02012R0036-20170927&qid=1517237167317&from=END> Další informace k provádění mezinárodních sankcí pak lze nalézt také na stránkách Finančního analytického úřadu České republiky zde:

<http://www.financnianalytickurad.cz/mezinarodni-sankce.html>

Zdravotnictví a farmaceutický průmysl

Více než polovina zdravotnických zařízení v zemi je zcela mimo provoz nebo funguje jen částečně. Nemocnice čelí kritickému nedostatku léků, lékařských potřeb a vybavení. Domácí produkce léčiv se v důsledku válečného konfliktu prudce propadla a současná výroba zdaleka nepostačuje pokrýt poptávku. Poptávka je definována zájmem o technologie a know-how na výrobu léků a vakcín, zdravotní zařízení a přístroje, chirurgické nástroje a pomůcky, hygienický materiál, zdravotnický nábytek.

Zemědělský a potravinářský průmysl

Organizace OSN pro výživu a zemědělství odhaduje, že obnova zemědělské výroby v Sýrii si vyžádá investice ve výši přibližně 11 mld. USD v následujících 3 letech. Sedmiletý válečný konflikt se negativně projevil na celé infrastruktuře - byly zničeny sklady zemědělských surovin, zemědělská technika (traktory, sečí, sklízecí, podozpracující stroje), veterinární kliniky, zpracovatelské závody, zavlažovací systémy, studny atd. Syrské zemědělství je aktuálně zasaženo značným nedostatkem umělých hnojiv určených pro obiloviny. Dále se poptává zařízení masného průmyslu, mlékáren, stroje pro průmyslovou výrobu potravin, plnicí, balící a etiketovací linky, genetický materiál pro chov hospodářských zvířat a sladkovodních ryb.

Vodohospodářský a odpadní průmysl

Mezi zásadní potřeby Sýrie patří zajištění pitné vody při zásobování obyvatelstva z místních vodních zdrojů, obnova

zavlažovacích systémů, obnova zavádění moderních postupů do odpadového hospodářství. V Sýrii je velká poptávka po úpravách pitné vody, čistírnách odpadních vod – průmyslových i splaškových. Ohledně odpadového hospodářství se na syrském trhu uplatní spalovny komunálního odpadu, recyklační zařízení, technologie na zpracování odpadu s výstupem jako vedlejší produkt či další surovina pro jinou výrobu.

Energetický průmysl

Jednou z hlavních priorit je zajištění dodávek elektrické energie. Rekonstrukční energetické projekty si téměř výhradně nárokují Ruská federace a Írán. Poškozená výrobní a přenosová infrastruktura vyžaduje v mnoha případech kompletní obnovu, či modernizaci stávajících, částečně poškozených provozů. Poptávka se soustřeďuje na výstavbu elektráren (včetně OZE), obnovu stávajících provozů generující el. energii, obnovu přenosové soustavy, modernizaci stávajících energetických celků, subdodávky pro plynové a dieslové elektrárny.

Důlní, těžební a ropný/plynárenský průmysl

Pozvolné zvyšování stability v zemi oživuje těžbu nerostných surovin. Těžba ropy se aktuálně pohybuje objem 15 až 16 tisíc barelů denně, což představuje pouhý zlomek celkové těžby ve srovnání s obdobím před vypuknutím krize v Sýrii. V příštím roce se očekává další růst těžby této komodity. Těžba plynu se v roce 2017 ustálila na objemu přibližně 3,6 miliard kubických metrů (cm) ročně. Otevírají se doly na těžbu fosfátu. Zvýšení těžebních výkonů závisí na úrovni zpracovatelských provozů, transportních kapacitách (kolejová doprava, produktovody, pozemní přeprava) apod. Zájem je o povrchové důlní těžební stroje, důlní exkavátory, drtiče, vrtací stroje, kombajny, mísičky, třídičky, dopravníky průmyslové výtahy, bagry, jeřáby, potrubí (ropovody a plynovody), čerpadla, nákladní vozy.

Železniční a kolejová doprava

Kolejová infrastruktura byla během válečného konfliktu vážně poškozena. Průmyslové sektory pocítují dopady nedostatečné železniční nákladní dopravy v souvislosti s problematickou dopravou nerostných surovin. Ve značném rozsahu je potřeba obnovit celou nákladní dopravní infrastrukturu – lokomotivy, vagóny, signalizační a zabezpečovací zařízení, telematika. Aktuálně jsou syrskými autoritami vyhlašovány tendry na dodání kolejnic, výhybek, náhradních dílů pro lokomotivy (místní železniční dopravce využívá 21 lokomotiv LDE CKD (diesl). Většina je stále v provozu. Byly dodány přímo Syrským železnicím ze Škoda CKD v 80. letech min. století. Syrské železnice mají v tuto chvíli velký zájem o náhradní díly na tyto lokomotivy (šlo by o větší poptávku) a současně projeví zájem o aktuální nabídku dieslových lokomotiv).

Stavební průmysl

Tento sektor zažívá v Sýrii rychlý růst. Analýza CSI (Common Space Initiative) odhaduje, že rekonstrukce syrských měst si vyžádá přibližně 300 až 400 mld. USD a jejich obnova potrvá roky. Zničené budovy, pozemní komunikace, průmyslové budovy, veřejné stavby atd., potřebují často kompletní rekonstrukci. Poptávka je zejména po technologiích na výrobu stavebního materiálu (cihelny), dále je zájem o moderní stavební komponenty – okna, izolační materiály, plastový materiál, dobrá příležitost se nabízí pro výrobce prefabrikovaných montážních domů. Obdobně nabízí místní trh zajímavou příležitost pro dodavatele technologií pro cementárny, jejichž současná výrobní kapacita je nedostatečná. Potřeba likvidace stavební suti vytváří poptávku po drtičích a třídičích.

Chemický průmysl

Jedná se o sektor zatížený mezinárodními sankcemi. Nicméně se toto odvětví vyznačuje vysokou poptávkou po technologiích na rafinaci ropných produktů (modernizace stávajících rafinérií v Homsu a Banias), dále je zájem po technologiích na výrobu umělých hnojiv, nátěrových hmot, agrochemických látek a čistících prostředků. Současně se otevírá slibná možnost pro české firmy v souvislosti s rehabilitací závodu na výrobu pneumatik Afamia ve městě Hamá (tento závod byl v 80. letech minulého století postaven Technoexportem).

Strojírenský průmysl

Pozvolný růst obchodních aktivit se přenáší též do strojírenských oborů. Trh se vyznačuje nedostatkem spolehlivých

obráběcích strojů, CNC strojů, chybí stroje na jemné obrábění, armatury, tvářecí stroje, svářecí stroje.

Automobilový průmysl

Tento sektor zaznamenává pravděpodobně nejrychlejší obnovu svých výrobních kapacit. S ohledem na místní regulační prvky dochází k obnovení provozů montážních závodů. Jednotlivé součásti (karosérie, podvozky, plasty) jsou dováženy do místních montoven zejména z Číny a Íránu. Poptávku tvoří obráběcí stroje, lisy, svářecí stroje. Poptávka je tažena také nedostatkem nákladních vozů a traktorů.

5.2 Kalendář akcí

Pro rok 2020 byly všechny akce (především mezinárodní obchodní veletrhy - **Damascus Interantional Fair, Re-Build Syria 2020 Exhibition** apod.) zrušeny v rámci vládních preventivních opatření proti šíření COVID-19.

6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Důležitým rysem syrského trhu je fakt, že více jak polovina syrských firem je vlastněna a provozována státem. Místní trh není jednoduchý, často nepřehledný a aktuálně rizikový. Přesto doporučujeme před vstupem na domácí trh u prvních kontaktů využít databázi místních, zájmových a odborných organizací a sdružení. Jde zejména o regionální obchodní komory, průmyslové komory, unie výrobců, sdružení malých a středních firem pro provádění zahraničního obchodu atd. Registrace společnosti dává větší záruku, že firma existuje a je aktivní.

Podkapitoly:

- 6.1. [Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej](#)
- 6.2. [Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu](#)
- 6.3. [Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku](#)
- 6.4. [Požadavky na propagaci, marketing, reklamu \(využití HSP\), významné veletrhy a výstavy v teritoriu](#)
- 6.5. [Problematika ochrany duševního vlastnictví](#)
- 6.6. [Trh veřejných zakázek](#)
- 6.7. [Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka](#)
- 6.8. [Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk\(y\), státní svátky, pracovní a prodejní doba](#)
- 6.9. [Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria \(oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince\)](#)
- 6.10. [Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR](#)
- 6.11. [Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU](#)

6.1 Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej

Využívání místních zástupců

V případě záměru působit na tuzemském trhu stabilně, nebo při umisťování složitější a náročnější technologie, případně jedná-li se o spolupráci směřující k výrobní kooperaci, doporučujeme zapojení a využití služeb místního registrovaného zástupce.

Syrská legislativa, na rozdíl od některých jiných arabských zemí, obecně nevyžaduje, aby zahraniční firmy používaly pro prodej svého zboží výhradně služby místních zástupců. Od 2. 1. 2002 však začalo platit ustanovení zákona 15/2001, podle kterého všechny firmy dodávající státnímu sektoru musejí mít svého místního zástupce, pokud nemají v zemi registrovanou svoji pobočku. Výjimkou jsou dodávky armádě a bezpečnostním složkám, bártrové obchody, kontrakty vyžadující nákupy přímo u výrobce a kontrakty nepřesahující hodnotu 5 mil. SYP (cca 100 tis. USD).

Zákon č. 34 z roku 2008, který nabyl účinnosti až v březnu 2009, definuje základní podmínky, které musí být splněny při registraci místních zástupců. Na tento zákon pak navazuje předpis Ministerstva průmyslu a obchodu, který fakticky činnost místních zástupců zastřešuje formou registrace, a který uvádí následující:

Ministerstvo ekonomiky a obchodu definuje podmínky pro registraci agentů zahraničních společností v Sýrii. V zásadě platí, že se může jednat o registraci obecnou pro veškeré aktivity zahraniční společnosti anebo o registraci například pouze pro jeden tendr. Zahraniční společnost také musí být zastoupena pouze jedním agentem.

V dokumentu vydaném Ministerstvem ekonomiky a obchodu jsou definovány náležitosti smlouvy a zastoupení uzavřené mezi agentem a zahraniční společností pro to, aby mohlo být zastoupení zaregistrováno. Jedná se o následující položky:

- Jméno zastupované společnosti a sídlo.
- Státní příslušnost, event. místo sídla.
- Adresu (sídlo) mateřské společnosti a údaje o pobočkách, pokud je to relevantní.
- Druh zmocnění a způsob zprostředkování (na mysli se má, zda je agent odměňován provizí nebo fixní odměnou).
- Výši procentuální odměny nebo platu a podmínky plateb.
- Předmět, pro který je zmocnění vystaveno, event. seznam položek (zboží, služby apod.).
- Časové omezení zmocnění.
- Jméno agenta, adresa a kontaktní údaje (telefon, fax, e-mail).
- Konstatování, že obchodní vztah mezi zmocnitelem a zmocněncem je přímý a že zahraniční subjekt nemá jiného zmocněnce v Sýrii.

Při registraci zástupce mají být předloženy následující doklady:

- Platná registrace agenta k výkonu příslušných obchodních aktivit doplněná kopií dokladu potvrzujícího totožnost a daňovým identifikačním číslem.
- Ověřená kopie výpisu z obchodního rejstříku.
- Smlouva o zastoupení mezi zahraniční společností a agentem přeložená do arabštiny a ověřená na zastupitelském úřadě Sýrie působícím v zemi, v níž sídlí zahraniční subjekt a na Ministerstvu zahraničních věcí v Sýrii.

Při výběru agenta doporučujeme:

1. vyžádat si obchodní registraci agenta/distributora,
2. vyžádat si portfolio podniků, které agent/distributor zastupuje (z hlediska konkurence),
3. vyžádat si seznam výrobků, které agent/distributor prodává (z hlediska konkurence, komplementarity),
4. vyžádat si reference na podniky, které již distributor/agent zastupuje/l (ověřit jejich spokojenost),
5. v případě agenta se domluvit na provizi za prodané zboží a nikoli na paušálu za zastupování.

Faktory ovlivňující prodejSpecifika uvedení produktu na trh

Syřané jsou známi jako zdatní a zkušené obchodníky s mezinárodní praxí, většinou hovoří anglicky a starší generace i francouzsky. Obchodní jednání jsou složitá a záměrně protahovaná s cílem dosáhnout co největších ústupků ze strany dodavatele. Je nutné být předem připraven na poskytnutí výrazných slev. Cena je rozhodujícím faktorem nabídky, kvalita je až na druhém místě. Ve snaze maximálně snížit ceny, místní obchodníci mají tendenci navazovat přímé styky s výrobcí v ČR a vyloučit prostředníky na české straně. U soukromého sektoru je problematický velký počet více nebo méně solidních přímých odběratelů, je proto nezbytná dobrá orientace na trhu.

Specifika uvedení produktu na trh

1. Připravte se na konfrontaci s konkurenčním produktem. Syřané mají zpravidla dobře zmapovaný segment, nicméně v Sýrii je vnímán rozdíl mezi evropskou a např. čínskou kvalitou.
2. Referenční zakázka hraje důležitou roli. Kladná reference na domácím trhu je velmi platnou výhodou.

3. Cena je rozhodující. Je nutné se připravit na složitá jednání. Počítejte s tím, že se původní navržená cena změní.
4. Obchodní vztah se musí budovat. Obchod na dálku se Sýřanem nedojednáte. Věnujte syrskému partnerovi čas a pozornost, obojí se od Vás očekává.

6.2 Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu

Dovozní podmínky, celní režim, netarifní překážky obchodu, dokumentace

Obecně jsou celní formality v Sýrii zdlouhavé, těžkopádné a únavné vzhledem k množství a složitosti procedur. Sýrie navíc striktně dodržuje pravidla Ligy arabských zemí o bojkotu Izraele, což znemožňuje některým firmám účast v tendrech.

Dovozní podmínky

Zahraniční obchod soukromého sektoru podléhá licenčnímu režimu, tj. pro každý dovoz a některý vývoz musí Ministerstvo hospodářství vydat licenci (teoreticky lze získat licenci na jakoukoliv položku povolenou k dovozu). Na vydání licence se čeká 2-3 týdny. Existuje seznam položek, které nesmí být dováženy. Státní obchodní organizace nepodléhají licenčnímu režimu, ale mohou dovážet jen výrobky, které nejsou tuzemsky vyráběné (s výjimkou trvalé nebo přechodné nedostupnosti – např. cukr, cement, ocel aj.).

Celní režim

Sýrie vydala v roce 2005 nový celní sazebník v Harmonizovaném systému celních sazeb EU a s jednotným celním kurzem. Fyzická přítomnost zboží při dovozu je nezbytná. Veškeré dovážené zboží musí být dodáno přímo ze země původu, čímž se zamezuje reexportům. Z tohoto nařízení existuje několik výjimek – např. náhradní díly na auta, zboží obchodované na komoditních burzách (káva, čaj, cukr aj.), velká stavební zařízení atd. Dovážené zboží je zatěžováno cly, která se pohybují od 1 do 30 % v závislosti na druhu zboží (potraviny, léky, výrobní vstupy mají nízkou celní sazbu, luxusní zboží, jako např. automobily, vysokou). Prezidentský dekret z listopadu 2015 snížil počet celních sazeb na 5 z původních 13 (1%, 5%, 10%, 20%, 30%). Při stanovení celní hodnoty se používá v mnohých případech tzv. referenční hodnota a nikoli hodnota faktury (zejména u dovozu automobilů).

Netarifní překážky obchodu

Vláda vydává každý rok seznam zboží povolený k volnému dovozu, jinými slovy, seznam zboží, na které jsou udělovány dovozní licence. V rámci tohoto seznamu jsou některé položky povoleny dovážet pouze při zachování určitého způsobu platby čímž je:

- a) platba z tzv. vývozních dolarů (prostředky dovozce vyprodukované exportem, či nakoupené od jiného vývozce),

b) platba z konta dovozce v zahraničí,

c) platba do zahraniční až za 180 dní.

Ochrana domácího trhu

Vláda provádí důsledně politiku ochrany trhu, a proto je vedle tarifních překážek uplatňován i systém dovozních licencí, který zabezpečuje kontrolu státu nad druhem i množstvím dovozů. Každý dovoz se posuzuje individuálně. Obecně platí, že klíčové produkty syrského průmyslu vyráběné v místě se nesmějí dovážet (před krizí se jednalo zejména o hotové produkty textilního a potravinářského průmyslu). V posledních letech došlo k uvolnění trhu vůči dovozům z arabských zemí, se kterými Sýrie podepsala dohodu o volném obchodu v rámci vytvoření Všeobecné arabské zóny volného obchodu. Nicméně i přes proklamované uvolnění regionální spolupráce obsahují bilaterální dohody o volném obchodu řadu výjimek (cca 300 skupin výrobků), na které se tyto dohody nevztahují. Jelikož jde u většiny zemí o obdobné zboží, Arabská zóna volného obchodu nepřináší přílišné zvýšení intenzifikace místního průmyslu, ale spíše jen obohacuje nabídku dováženého zboží a zvýhodní arabské produkty před výrobky z ostatních zemí. Uvolnění trhu a jeho pozitivní vliv na místní průmysl přinese až podepsání a následná implementace asociační dohody s EU a naplnění příslušných přechodných období.

6.3 Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku

Zásadní normou, která definuje formy působení zahraničních firem, institucí a agentur působících v Syrské arabské republice, je zákon číslo 34 přijatý v roce 2008 upravující kromě cizích podnikatelských společností také působení státních či neziskových subjektů v Sýrii. Předpisy Ministerstva průmyslu a obchodu pak definují podmínky pro zastoupení zahraničních společností na úrovni obchodních zástupců.

Zákonem č. 34 jsou určeny základní čtyři formy zastoupení zahraničních subjektů v Sýrii. Jedná se o následující:

Pobočka, plní hlavní činnosti na území Sýrie k výkonu jakýchkoliv podnikatelských aktivit. Pobočku by měly v Sýrii založit ty zahraniční subjekty, které například najímají místní pracovní síly nebo rozsah jejich aktivit představuje činnost trvající déle než 6 měsíců nebo posílají do Sýrie své odborníky na dobu delší než 6 měsíců a nebo usilují například o nákup nemovitostí.

Dočasná kancelář určená k plnění smlouvy s časovým omezením na dobu maximálně jednoho roku s možností prodloužení o další rok. Dočasná kancelář může zastupovat soukromý či státní subjekt s právem například pronajímat nemovitosti nutné k výkonu činnosti.

Reprezentační kancelář je omezená zákazem výkonu obchodní činnosti. Její náplň má spočívat především v propagaci

zahraničního subjektu, styku s veřejností, komunikaci se syrskými subjekty. Náplní této formy zastoupení může být i sběr informací nutných k činnosti mateřské společnosti aniž by přitom došlo ke generaci zisku. Zvláště se upravují zákonem číslo 34, ale i dalšími právními předpisy, podmínky pro registraci reprezentační kanceláře pro zahraniční bankovní instituce.

Místní, regionální kancelář, jejíž činnost je opět omezena zákazem výkonu obchodní činnosti s hlavní náplní v komunikaci se syrskými subjekty. V podstatě poskytuje poštovní adresu pro komunikaci s místními institucemi včetně doručování soudních rozhodnutí, rozsudků atd.

Obchodní spory mezi zahraničními zastoupeními spadají do jurisdikce místních soudů, v případě sporů mezi zahraničními zastoupeními a státními orgány a institucemi Sýrie rozhoduje správní soud. Rozhodčí řízení je zakotveno v syrském právním řádu - zákon č. 4/2008 – arbitrážní zákon. Článek 78 se konkrétně zabývá řešením sporů a poskytuje stranám možnosti, jak je vyřešit, s odkazem na domácí a mezinárodní rozhodčí řízení, nicméně se nejedná o běžnou metodu řešení sporů, nicméně v Sýrii stále ještě chybí skutečná kultura arbitráže (více viz kapitola. 6.7.)

Veškerá zahraniční zastoupení musí být registrována na Ministerstvu ekonomiky a obchodu a administrativně jsou jimi řízena.

Podle platné právní úpravy musí mít zahraniční zastoupení odpovědnou osobu stojící v čele s pravomocemi jednat a vystupovat jménem společnosti, kterou byla jmenována. V překladech do angličtiny se tato osoba nazývá „general manager“, má státní občanství Sýrie s trvalým bydlištěm v Sýrii. Na základě výjimky udělené ministrem ekonomiky a obchodu může být příslušnou odpovědnou osobou cizinec, podmínka registrace bydliště v Sýrii zůstává v platnosti. V případě porušení tohoto ustanovení hrozí sankce trestního stíhání vedené za poškozování ekonomiky podle trestního zákona s horní hranicí pokuty až 600 tisíc syrských liber. Absencí odpovědné osoby také vzniká nárok syrské strany pozastavit registraci zastoupení zahraniční společnosti.

Pro registraci zahraničního zastoupení u Ministerstva ekonomiky a obchodu je nutné předložit:

- Jméno a sídlo společnosti
- Státní příslušnost a místo založení
- Právní formu společnosti
- Právní postavení a místní příslušnost obchodního soudu registrace
- Druh registrace
- Důvod pro působení v Sýrii
- Základní jmění (kromě státních institucí a neziskových organizací)
- Adresa kanceláře
- V případě existence poboček jejich sídlo
- Jméno vedoucí osoby, státní příslušnost a jeho bydliště v Sýrii
- Jméno osoby, která zodpovídá za registraci

- Elektronické spojení na registrovanou společnost
- Detailní informace o podílnících společnosti nebo členů představenstva v případě finančních společností
- Jméno auditora mateřské společnosti
- Jméno auditora v Sýrii

Dále musí být předloženy následující doklady s jejich úředně ověřenými překlady

- Kopie zakládací smlouvy společnosti nebo její ekvivalent.
- Rozhodnutí k tomu oprávněnému orgánu společnosti k založení zahraničního zastoupení s definicí vztah podřízenosti.
- Výpis z obchodního rejstříku, event. jeho ekvivalent.
- Kopie plné moci, kterou zahraniční společnosti pověřuje osobu s trvalým pobytem v Sýrii výkonem ředitele pobočky společnosti jménem zakládající společnosti.
- Doklad potvrzující, že základní jmění společností přesahuje ekvivalent částky 50 mil. syrských liber s výjimkou státních institucí a neziskových organizací.
- Účetní uzávěrku účetnictvím mateřské společnosti za poslední rok ověřenou auditorem.
- Plnou moc osoby pověřené k registraci zastoupení.

Pokud chtějí zastoupení zahraničních společností přijmout do pracovního poměru nerezidenty, musí požádat o zvláštní povolení. Pro některé sektory, například pro finanční, platí speciální kvóty pro poměr rezidentních a nerezidentních zaměstnanců.

6.4 Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP), významné veletrhy a výstavy v teritoriu

S ohledem na existenci několika celostátních TV kanálů a rozhlasových stanic, existují v Sýrii dobré možnosti využití hromadných sdělovacích prostředků pro propagaci. Denní, periodický i odborný tisk běžně uveřejňuje reklamy propagující nejrůznější produkty, jména jejich výrobců či dovozců a distributorů. Nejčastěji využívanou cestou je využití místního zástupce nebo distributora. Hlavní formou podpory prodeje jsou nicméně veletrhy a výstavy

Dohled nad cenami reklamy a jejím obsahem v hromadných sdělovacích prostředcích provádí státní Arab Advertising Organisation (AAO), Muntanabi Str., P.O.Box 2842, Damascus, fax: 00963-11-22220754. Tato organizace zprostředkovává reklamu v televizi, novinách a kontroluje reklamu na veřejných billboardech. Cena reklamy závisí na tom, zda je zboží místní produkce, vyráběné v licenci či dovážené. Ceny za reklamu bývají pro cizince velmi vysoké.

Informace o výstavních akcích jsou aktuálně zveřejňovány na stránkách hlavních domácích organizátorů. Probíhající ozbrojený konflikt zapříčinil, že v celé zemi se pořádá jen několik veletrhů a výstav. Nejdůležitější akce uvádíme v kapitole 5.2. Kalendář akcí. Nejvýznamnější veletržní akci v Sýrii (Damascus International Fair) pořádá státní společnost Public Establishment for International Fairs and Exhibitions (<http://peife.gov.sy/en/>). Soukromým syrským subjektem, který organizuje několik dalších výstav a veletrhů je společnost Syrian International Marketing Association (SIMA) - <http://www.simafairs.com/>. Nejdůležitějším veletržním centrem je hlavní město Damašek.

6.5 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Otázka ochrany duševního vlastnictví (IPR) by se neměla ve vztahu k syrskému obchodnímu prostředí podceňovat. Ačkoli státní orgány výrobce a distributory pirátských výrobků (hlavně počítačových softwarů) čas od času podrobí razii, výroba a distribuce tohoto zboží neomezeně pokračuje. Nejvíce rozšířeným porušováním autorských práv je v oblasti hudebních a obrazových nosičů. Zde je 100 % nabídky videokazet a hudebních nahrávek zajišťováno místními pirátskými kopírovacími studii. Podobná situace je i u počítačových softwarů, kde americký zákaz vývozu do Sýrie softwarových programů používajících ochranné šifrovací technologie přiměl domácí trh k jejich 100% pirátskému kopírování. Nicméně i v ostatních oblastech výpočetního software je pirátsky okopírováno cca 60 % všech užívaných produktů. V maloobchodní síti si tak každý může koupit za nepatrný zlomek obvyklé světové ceny poslední verze počítačových operačních systémů a uživatelských programů.

Pokud jde o knihy a jejich autorská práva, většina knih, které je možno dostat na místním trhu je v arabštině a od arabských autorů. Objevily se však i případy překladů anglických knih bez předchozího získání příslušných autorských práv. Určitěmu zlepšení situace napomohl nový zákon č. 12/2001 na ochranu autorských práv, který se kromě spisovatelů vztahuje i na počítačový software. Ochrana zákona se však vztahuje především na syrské autory, u zahraničních je implementace zákona omezena pouze na mezinárodní závazky Sýrie v této oblasti.

Napodobování textilních značek je též rozšířeno, nicméně místní výrobci s oficiální licencí (Addidas, Nike, Puma, United Colors of Benneton) se snaží u svých konkurentů toto porušování monitorovat a ve spolupráci s příslušnými státními orgány, dle možností omezovat.

Vymáhání náhrady za porušení autorských práv u soudu je možné, avšak soudní řízení jsou zdlouhavá a nákladná a nezaručují vždy úspěch. V případě vítězství firmy je odškodnění navíc přiznáno k úhradě pouze v syrských librách, což pro řadu zahraničních společností není zajímavé.

Sýrie je signatářem Pařížské úmluvy o ochraně intelektuálního vlastnictví a Madridské konvence o deklaraci původu. V dubnu 1995 syrská vláda vyhlásila záměr se připojit k Pařížské unii pro mezinárodní ochranu průmyslových práv a dekretem č. 47/2002 se připojila ke Stockholmské dohodě o právech intelektuálního vlastnictví z r. 1967. Právo na registraci ochranných známek a patentů je zakotveno v zákoně č. 47 z r. 1946 a Legislativním dekretem č. 28 z r. 1980. Autorská práva jsou chráněna zákonem 12/2001.

6.6 Trh veřejných zakázek

V naprosté většině případů jsou státní zakázky zadávány prostřednictvím veřejných výběrových řízení. Výjimku tvoří drobné kontrakty, většinou na dodávky náhradních dílů (zpravidla do 20.000 USD), které jsou udělovány přímo na základě rozhodnutí nákupního výboru příslušné státní organizace. Zákon se nevztahuje na nákupy zbraní a vojenského materiálu, které probíhají přímým poptávkovým řízením. Tendry jsou zveřejňovány v tisku (hlavně arabský deník Tišrín nebo zpoplatněném webovém portálu Syria Report). Doba od oficiálního vyhlášení do uzávěrky je různá, většinou se pohybuje kolem dvou měsíců. Některé organizace však dávají lhůtu pouhé 4 týdny. U velkých zakázek se provádí předkvalifikace.

Cena tendrové dokumentace je též různá a liší se podle příslušné státní organizace (zdarma či až 1.000 USD).

Právní úprava

Základem legislativy jsou Všeobecné dodací podmínky předepsané zák. č. 228/1969, 195/1974 a 349/1980 (ropný sektor). Podmínky jsou jednostranné a v neprospěch dodavatele. Jednotlivá tendrová zadání předepisují, podle povahy individuálního projektu, další právní, finanční nebo technické podmínky, vyplývající z předpisů jednotlivých resortů.

Příprava nabídky

Formální přípravě nabídky je třeba věnovat velkou pozornost a držet se striktně tendrového zadání. Často se totiž stává, že je firma vyloučena i za nepodstatnou formální chybu. Ceny je nutno uvést CFR(C&F) i FOB, většinou v USD. Nabídka musí obsahovat 3 obálky: 1) bid bond, požadované dokumenty a prohlášení, 2) technickou nabídku, 3) cenovou a finanční nabídku. Je-li požadováno zaslat vzorky, nutno počítat s cca 10-14 dny na jejich celní odbavení. Pokud nabízející není výrobce, musí předložit jeho prohlášení, že nemůže nebo nemá zájem dané zboží vyvážet přímo a že nabízející je jeho exkluzivní prodejce příslušného zboží do teritoria. Platnost nabídky bývá předepsána 90 dnů (někdy 120 či 180 dnů), v případě, že během této lhůty nedojde k vyhlášení vítěze, automaticky se prodlužuje o stejné období, pokud nabízející během 7 dnů před ukončením její platnosti neoznámí úmysl v tendru nepokračovat. Nabízející musí v nabídce uvést jméno a adresu svého zástupce v Sýrii. Pokud zástupce nemá, v některých případech stačí jen jeho údaje a v průběhu vyhodnocovacího řízení se připraví zastupitelská smlouva a veškeré další doklady nezbytné pro příslušnou registraci obchodního zastoupení. Ta se provede v mezidobí, nebo až v okamžiku, kdy je nabízející osloven jako vítěz a vyzván k podpisu kontraktu. Rizikem posledního je však možnost, že zástupce nebude včas zaregistrován (ze zákona 30 dní), či jeho registrace nebude schválena.

Záruka za nabídku (bid bond)

Každá nabídka musí být kryta nabídkovou zárukou (bid bond). Bid bondy (2-5% z předpokládané hodnoty nabídky) musí být vystaveny prostřednictvím Commercial Bank of Syria a v textu předepsaném touto bankou. Mezi tuto banku a banku českého vývozce vstupuje ještě banka korespondenční, neboť české banky nemají s CBS příslušné záruční linky. Příkaz korespondenční zahraniční banky k vystavení bid bondu je třeba zaslat 7-10 dnů před uzavěrkou tendru. Pokud se příslušný bid bond nestihne do uzavěrky vystavit, lze do nabídkové obálky vložit kopii příkazu k vystavení datovaného před uzavěrkou tendru. V tomto případě musí být bid bond vystaven v nejbližších 1-2 dnech, avšak nejpozději s datem uzavěrky. Text bid bondu dává možnost omezení jeho platnosti pevným datem, což v souvislosti s novým interním nařízením této banky zlepšilo postavení nabízejících.

Banka v současné době již nežádá, jak tomu bylo dříve, beneficienty záruky o stanovisko k jejímu prodloužení či vrácení (bid bond se dříve mnohdy prodlužoval zbytečně, neboť tato procedura byla velmi zdoluhavá) a považuje záruky, ke kterým nedostane v době jejich platnosti příslušný pokyn k prodloužení, za neplatné po uplynutí jejich doby. Je proto na

nabízejícím, který nehodlá svou nabídku prodloužit, aby včas svůj úmysl oznámil vypisovateli tendru a požádal ho o vrácení, resp. neprodlužování platnosti bid bondu. Vítěz tendru může požádat o vrácení bid bondu až po podpisu kontraktu a otevření příslušné záruky za dobré provedení díla (performance bondu).

Úloha místního zástupce ve výběrovém řízení

Podle zákona 15/2001 může syrský státní podnik uzavřít kontrakt se zahraniční firmou pouze v případě, že má v zemi svého oficiálně registrovaného zástupce nebo zaregistrovanou pobočku. Formality s registrací u Ministerstva hospodářství a zahraničního obchodu se řídí zákonem 151/1952 (podrobnosti viz kap. 8.1). Místní zástupce by měl být též schopen pro nabízejícího zajistit technickou specifikaci tendru ještě před oficiálním vyhlášením, aby na vypracování nabídky bylo dostatek času.

Tendry jsou záměrně vyhlašovány s krátkou lhůtou do uzávěrky, aby seriózní nabídku mohly vypracovat pouze "některé" firmy. Dále i když nabízející splní po formální stránce všechny náležitosti výběrového řízení, má přijatelné technické řešení a jeho nabídka je cenově nejnižší, nemusí uspět pokud jeho agent nebude za něj během vyhodnocovacího procesu "lobovat". V tomto směru je zvláště důležitá oblast technického ohodnocení nabídky.

Vyhodnocovací řízení

Ačkoli zákon předepisuje, aby vyhodnocení tendru bylo veřejné, tj. za účasti nabízejících, většinou je tomu naopak. Může se odehrát v jednom dni, či naopak trvat několik měsíců (většinou 6-8 měsíců včetně schválení nadřízeným orgánem). Nejprve se otevírá obálka s bid bondem a ostatními formálními náležitostmi (prohlášení o bojkotu Izraele, potvrzení o členství v obchodní komoře, apod.), dále se otevírá obálka s technickým řešením, které v případně složitějších nabídkách posuzuje a hodnotí technický výbor, což trvá i několik týdnů. Nakonec dochází k otevření cenové části nabídky.

Stává se, že cenově druhý či třetí nabízející, který uspěl v prvních dvou kritériích, bývá mnohdy vyzván, aby snížil svoji cenu o minimálně 10 %. Na toto snížení pak musí reagovat původně nejnižší nabízející, chce-li získat kontrakt. Dochází tak k holandské aukci, která bývá buďto za osobní přítomnosti nabízejících, či jako korespondenční. Technické řešení a cenová část nabídky jsou předmětem bodového ohodnocení, na technické ohodnocení má vliv i renomé firmy (10 %) a země původu zboží (20 %). Cenové ohodnocení a technické ohodnocení mají v závěrečném výsledku stejnou váhu.

Rozhodnutí tendrové komise na úrovni příslušného státního podniku je následně postoupeno ke schválení tendrovému výboru příslušného ministerstva, který posuzuje většinou už jen formální stránku věci a soulad daného projektu s plánem a přidělenými finančními prostředky. Tato část výběrového řízení by se měla uskutečnit v době předepsané platnosti nabídky, ale většinou se stává, že se příslušná lhůta i několikrát prodlužuje. Pokud nebylo předloženo dostatečné množství nabídek, tendr je zrušen a vyhlášen znovu.

Vyhlášení vítěze, podpis kontraktu, otevření akreditivu

Po odsouhlasení výsledku výběrového řízení je vítěz vyzván k podpisu kontraktu, přičemž do 15 dnů od tohoto vyzvání musí otevřít záruku za dobré provedení díla (performance bond), ve výši 10 % z hodnoty zakázky, a to podle nařízení předsedy vlády 23/B ze dne 15.6.2002 před podpisem kontraktu. Podepsaný kontrakt je dále, spolu s kopií této záruky, postoupen k ratifikaci příslušné komisi při předsednictvu vlády (která nyní již nepotřebuje ke svému souhlasu též souhlas Státní plánovací komise). Pro kontrakty do 50 mil. SYP (cca 1 mil. USD) u investičních a 30 mil. SYP u ostatních projektů stačí podpis resortního ministra. Ratifikovaný kontrakt je kontraktor povinen do 10 dnů zaregistrovat pro účely vyměření daní a zaplatit na Ministerstvu financí kolkovné (stamp duty), které je 0,6 % z hodnoty kontraktu a platí se za každou zaregistrovanou kopii (většinou bývají dvě). Penále za nedodržení této lhůty je dvojnásobek dlužné částky.

Na základě ratifikace, zaplacení kolkovného a vystavení performance bondu dá vypisovatel tendru příkaz bance k otevření akreditivu (trvá 4-6 měsíců). Pokud není akreditiv otevřen do 6 měsíců od podpisu kontraktu, kontraktor má 7 dnů na odstoupení od kontraktu, avšak bez nároku na odškodné. Pokud toto neučiní, kontrakt se prodlužuje na dalších 6 měsíců. Stejně ustanovení platí i pro performance bond. Není neobvyklé, že i ratifikované kontrakty jsou následně zrušeny bez nároku nabízejícího na odškodnění. S vrácením performance bondů po dokončení kontraktu bývají často problémy, neboť příslušní úředníci se bojí převzít odpovědnost a prohlásit plnění kontraktu za bezchybné, aby nebyli následně obviněni z korupce.

6.7 Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka

Obecně se právní spory v obchodní oblasti mezi soukromými subjekty řeší podle Obchodního zákoníku číslo 33/2007 a Občanského zákoníku z roku 1949. Pro procesní stránku je pak zásadní zákon číslo 4/2008 regulující způsoby vedení sporů v oblasti občansko a obchodně právní. Spory, jehož jedním z účastníků je státní subjekt, mohou být vedeny před občanským, ale i správním soudem.

Předmětem soudních sporů může být i předmět definovaný v ustanoveních zákona č. 2/2008 zaměřený na ochranu zákazníků před nepravdivou reklamou, zákaz výroby a prodej napodobenin cizích značek a omamných látek.

Obecně platí, že zahraniční subjekt má formálně stejná práva v soudním sporu jako jakýkoliv jiný místní subjekt.

S přihlédnutím ke komplikovanému systému a obtížné vymahatelnosti práva se ovšem preventivně **doporučuje** věnovat velkou pozornost výběru partnera a formální stránce obchodních vztahů, tj. smlouvám, přičemž snížit riziko dalších problémů generovaných obchodním sporem může pomoci:

- Uzavřené pojištění přenášející vymahatelnost pohledávky na pojišťovnu.
- Text smlouvy, který v případě obchodního sporu odkazuje na legislativu původu společnosti, tj. České republiky (problém pak samozřejmě může vzniknout s vymahatelností práva).
- Řešení v podobě kaucí, které může být sekundárně nevýhodné v důsledku změny devizového kurzu.

Pokud zahraniční společnost čelí soudnímu sporu a nebo je odhodlána spor vyvolat, musí kontaktovat místního právního zástupce. Jemu je dále udělena plná moc. Plnou moc lze udělit na Zastupitelském úřadu Syrské arabské republiky v Praze na obecném dokumentu k udělení plné moci. Nutnými předloženými dokumenty jsou cestovní pas, úředně ověřený výpis z obchodního rejstříku a plná moc opravňující osobu k zastupování právnické osoby, vše přeložené do arabštiny s příslušnými ověřeními. Konečná plná moc pak musí být superlegalizována Ministerstvem zahraničních věcí České republiky. Pozornost je třeba věnovat formální stránce plné moci, tzn. aby byly uvedeny určující údaje k zmocniteli i zmocňované osobě a důsledně popsán předmět, tj. důvod udělení plné moci.

V případě udělení plné moci v Sýrii se tato uděluje na formuláři vydaném Asociací právníků v Sýrii opět s příloženými výše uvedenými dokumenty. V takovém případě odpadá nutnost superlegalizace. Pokud má český subjekt důvěru ve svého právního zástupce, doporučovali bychom spíše tuto možnost, neboť plná moc formulovaná v Sýrii za přímé přítomnosti právního zástupce bývá zpravidla přesnější a kompletnější než obecná plná moc vystavená na zastupitelském úřadě v České republice.

Zahraniční společnost může pro soudní spor v Sýrii oslovit a plnou mocí vybavit jakéhokoli právníka registrovaného u Ministerstva spravedlnosti. Neexistuje žádný seznam specializovaných a úředně pověřených právníků k zastupování zahraničních subjektů. U příslušného soudu musí být předem složeno 10 – 15 % z žalované částky.

Obecně je nutné počítat se zdlouhavostí soudních sporů, které se mohou táhnout i několik let, přičemž celý proces může protáhnout odvolání jednoho z účastníků sporu proti rozhodnutí soudu první instance. Rozhodnutí soudu druhé instance je pak konečné. Při rozhodnutí vést obchodní spor je nutné si dále uvědomit, že důkazní břemeno nese žalující strana.

Syrský právní řád umožňuje stranám, které jsou ve sporu, možnost **arbitráže**. Základní normou pak je Zákon o arbitráži č. 4/2008. Uvedená právní norma v zásadě rozlišuje dva druhy rozhodčího řízení. Arbitráž spadající do rámce občanského a obchodního práva a arbitráž, jehož jedním z účastníků je stát, resp. státní orgán nebo instituce.

Zákon č. 4/2008 stanoví podmínky rozhodčího řízení v občanskoprávní, obchodní a ekonomické oblasti, včetně například i věcného práva k nemovitosti. Zákon č. 4/2008 nelze aplikovat na spory o smlouvách, které se řídí jinými předpisy.

Aktuální právní norma zavádí šířeji popsaný institut arbitráže v souladu s podobnými právními úpravami ostatních arabských zemí. V zásadě je možné pomocí arbitráže řešit jakékoliv řešitelné spory neodporující veřejnému pořádku a nevztahující se k otázce státní příslušnosti nebo osobnímu stavu s výjimkou finančních záležitostí.

Definována je rovnost stran před rozhodcem (soudem), obě strany mají rovnou možnost se vyjádřit k předmětu sporu. Obě strany sporu se také rovně podílejí na jmenování arbitrážní komise, kterou může tvořit pouze jedna osoba ale i více osob, přičemž počet arbitrů musí být vždy lichý. Stání jsou tajná, pokud obě strany nedohodnou jinak.

Rozhodčí nálezy jsou konečné, nezpochybnitelné a odvolání není možné. Existuje ovšem několik výjimek, za kterých je možné požádat o zrušení rozhodnutí. Jedná se o následující podmínky:

- Pokud předmět sporu již neexistuje, byl zrušen nebo zanikl z časových důvodů.
- Pokud jedna ze stran sporu byla v době rozhodnutí nesvéprávná a tato nesvéprávnost byla úředně potvrzena.
- Pokud bylo právo obhajoby jedné ze stran výrazně ztíženo absencí informací o arbitrážním řízení nebo soudních nálezů nebo jinými okolnostmi, na které neměla žádný vliv.
- Pokud se obě strany dohodly na aplikaci konkrétní právní úpravy, přičemž arbitr rozhodl o aplikaci jiné právní normy.
- Pokud byl arbitr činný v rozporu se zákonem nebo v rozporu s dohodou obou stran.
- Pokud arbitr rozhodoval o věcech, které nespádaly do předmětu sporu podle dohody obou stran. Pokud lze spornou část vyjmout z nálezu rozhodčího řízení, rozhodnutí platí.
- Pokud rozhodčí řízení bylo neplatné.
- Pokud rozhodčí řízení probíhalo v rozporu s platnými zákony.

Soudní rozhodnutí vyplývající z tohoto zákona jsou závazná s okamžitou platností. Pokud je chtěl účastník zpochybnit, musí se obrátit na soud v otázkách doplnění rozhodnutí o povinnost zajistit plnění pod dohledem příslušných státních institucí. Toto doplnění může být akceptováno pouze v případech, kdy neodporuje jiným rozhodnutím již dříve přijatým, vztahuje se k předmětu sporu a neodporuje zákonům Sýrské arabské republiky a bylo řádně oznámeno zúčastněným stranám.

Zákon č. 4 umožňuje vytvoření seznamu arbitrů, kteří podléhají Ministerstvu spravedlnosti. 22. prosince 2009 vzniklo v Damašku v duchu zákona č. 4 první arbitrážní centrum („Hammurabi Arbitration and Reconciliation Center“) a plánuje se vytvoření dalších 11 po celé Sýrii.

Obvyklé platební podmínky, platební morálka

Státní sektor

Na kusové dodávky se otevírá akreditiv na základě vystavené garance dodavatele za dobré provedení prací (Performance Bond) ve výši 10 %. Na dodávky investičních celků odběratel poskytuje platbu předem 15–20 % (oproti příslušné záruce), zbytek je placen proti dokumentům v rámci akreditivu.

Soukromý sektor

Financuje dovozy z vlastních zdrojů. Veškeré platby se musejí formálně realizovat prostřednictvím akreditivu otevřeného u Commercial Bank of Syria (CoBS), kde musí dovozce složit 100 % finančního krytí, a to buďto převodem z jeho zahraničního konta, anebo z konta devizových prostředků vyprodukovaných z exportu (svých či nakoupených od jiného exportéra). Dovoz některých položek je povolen navíc pouze na základě poskytnutí vývozního úvěru v délce 180 dní. Volba způsobu platby závisí tedy na charakteru dováženého zboží a jeho příslušném zařazení v seznamu položek určených k volnému dovozu, který každý rok upravuje Ministerstvo ekonomie a zahraničního obchodu.

Všeobecně lze konstatovat, že platební morálka soukromého sektoru je lepší, než v případě státního. V každém případě lze doporučit platební podmínku "plat předem" nebo "potvrzený neodvolatelný akreditiv" do doby než nastane mezi partnery patřičná důvěra.

6.8 Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk(y), státní svátky, pracovní a prodejní doba

V obchodě je velký význam přisuzován osobním vztahům, známostem a referencím od přátel. Proto je nezbytné si nejprve získat osobní důvěru, což se neobejde bez častých osobních kontaktů, přestože nemusí mít s projednávaným obchodem přímou souvislost. Často intuitivní chování Syřanů způsobuje, že důvěra a sympatie k představiteli firmy mají pro ně větší váhu, než firemní výkazy. Rovněž dary jsou běžnou součástí obchodního života. Alkohol však není vhodným dárkem, pokud se neví, že obdarovaný alkohol akceptuje. Vhodnější je proto české sklo a jiné, pro naši zemi charakteristické suvenýry (i větší hodnoty). V Sýrii se důsledně používá a respektuje titul Dr., zejména doktor ekonomie, práv a medicíny, ostatní tituly nejsou tak obvyklé. Ve vysokoškolském prostředí je samozřejmě používán titul docent a profesor. Tituly jsou uvedeny i na vizitkách, které jsou psány většinou v angličtině i v jazyce arabském. Ačkoli dochvilnost není mnohdy u Syřanů na místě, od evropských partnerů ji očekávají.

Arabština je úředním jazykem, rozšířeným po celé zemi. V obchodním styku převládla angličtina. Znalost obyvatelstva některého ze světových jazyků je malá. Mnozí vysocí činitelé hovoří pouze arabsky. V oblastech koncentrace menšin je rozšířena kurdština (severovýchod) a arménština (Aleppo).

Státní a náboženské svátky v r. 2020:

1. leden - Nový rok

8. březen - Den revoluce

21. březen - Den matek

19. duben - Velikonoce

17. duben - Den nezávislosti

1. květen - Svátek práce

6. květen - Den mučedníků

24. dubna - 23. května - Íd Al-Fitr (konec Ramadánu) a následné volno sobota až neděle

30. července - 3. srpen - Svátek Al-Adhá

19. srpen - Nový rok podle muslimského kalendáře Hidžrí

6. říjen - Výročí Říjnové války

29. října - Narození Proroka Muhammada

25. prosince – Vánoce

Pracovní doba státního sektoru:

Ne – Čt: od 8.00 do 15.30 hod. (oficiální), skutečná je cca od 9.30 do 14.00 kdy je možné úředníky na úradech zastihnout, ranní dochvilnost není typickým rysem.

Pá, So: volno

Pracovní doba soukromého sektoru:

Soukromý sektor pracuje dle vlastní úpravy, ráno od 9.00 do 14.00 – 15.30, výjimkou nejsou večerní hodiny 17 – 20 hod.

Prodejní doba v obchodech:

od 9.00 – 10.00 do 14.00 hod. a od 16.00 do 20.00 – 21.00 hod.

Klimatické podmínky v Sýrii jsou zejména v letních měsících náročné. Léta bývají suchá a horká, zimy mírné a vlhké. Ve

vnitrozemí panují extrémnější podmínky než na pobřeží. V pobřežních oblastech se denní letní teploty pohybují okolo 31°C, v zimě klesají k 10°C. Ve stepních oblastech letní teploty šplhají nad 40 stupňů vyšší. Doporučuje se dodržovat pitný režim.

6.9 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria (oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince)

Pro vstup a pobyt na území cizího státu musejí občané ČR splňovat podmínky stanovené jeho zákony. Ke sdělování [aktuálních podmínek vstupu a pobytu](#) na území cizího státu je příslušný zastupitelský úřad daného státu. Následující informace jsou určeny k základní orientaci. Ministerstvo zahraničních věcí ČR proto doporučuje českým občanům, aby si před cestou ověřili u zastupitelského úřadu navštěvovaného státu, zda se podmínky pro vstup a pobyt nezměnily.

Krátkodobý cestovatel může žádat o vízum na ZÚ SAR v Praze, je možné udělit dvojí i několikanásobný vstup. K žádosti je vždy třeba přiložit pozvání od příslušného syrského subjektu nebo instituce. Vízum je obvykle platné tři měsíce od data udělení a je považováno jako vstupní na dobu pobytu 15 dnů. Pokud má být pobyt delší, cestovatel musí požádat těsně před uplynutím této doby o prodloužení na imigračním úřadu. Pobyt se dá prodloužit na jeden měsíc, poté je nutno požádat o další prodloužení. Délka povoleného prodloužení závisí na důvodech pobytu a přístupu příslušných úředníků. Při podání žádosti o vízum je třeba počítat s dostatečnou časovou rezervou v délce alespoň 1 měsíce.

Vízum k dlouhodobému pobytu lze získat na základě kontraktu na dodávku a montáž zařízení, případně technické pomoci, nebo pokud má firma v zemi registrovanou pobočku (branch office). Syrskými úřady je vyžadována záruka místní partnerské společnosti. K opuštění Sýrie je nutné získat výstupní nebo zpětné vízum vždy na základě souhlasu partnerské společnosti. Nevyžaduje se lékařské potvrzení o AIDS, pouze při dlouhodobém pobytu. Úřady nevydávají vízum do pasu, ve kterém je uděleno izraelské vízum či razítko z překročení izraelského hraničního přechodu.

Dovoz a vývoz valut, místní měny a osobních potřeb

Dovoz valut a syrských liber do Sýrie není omezen a nevyžaduje se jejich přihlášení celním orgánům. Stejně tak neexistuje povinná výměna valut. Pokud však subjekty dovážející měnu hodlají tuto měnu opět vyvézt, je nutné při dovozu její přihlášení celním orgánům v případě, že:

- vyvážená částka u ne-residentů a Syřanů žijících v zahraničí déle jak rok (kromě Jordánska a Libanonu) bude přesahovat 5 000 USD,
- vyvážená částka u residentů (Syřané, cizinci s pobytem na 1 rok, právní osoby registrované v Sýrii a pobočky zahraničních společností) bude přesahovat 50 000 SYP.

Vývoz zahraniční měny je omezen na 5 000 USD.

Místní směnárny v zásadě odmítají přijímat starší vzory USD bankovek, či orazítkované bankovky (max 2 razítka).

Při cestování vlastním automobilem je na hranicích nutno zakoupit místní pojistku odpovědnosti v ceně 30 USD a karnet v

ceně 40 USD, které platí 30 dní.

Oblasti se zvýšeným rizikem

MZV ČR nadále nedoporučuje občanům ČR cesty do Sýrie vzhledem k pokračujícímu ozbrojenému konfliktu v Sýrii a související celkové destabilizaci bezpečnostní situace v zemi. Intenzita a územní rozšíření násilných incidentů se nepředvídatelně mění, rizikové jsou prakticky všechny regiony. Doporučujeme sledovat aktuální cestovní doporučení a varování na stránkách MZV ČR (www.mzv.cz).

6.10 Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR

Problematiku zaměstnávání nerezidentních občanů v zásadě určují následující instituce:

- Ministerstvo práce a sociálních věcí v oblasti definování pravidel zaměstnávání cizinců v Sýrii v duchu ustavení zákona 91/1959, vyhlášky ministerstva č. 2040/2005 a 15293/2006;
- Generální ředitelství pasové a imigrační agendy v otázce pravidel pro udělování povolení k pobytu;
- Ministerstvo financí v oblasti agendy daně z příjmu podle ustanovení zákona č. 24/2003.

závislosti na konkrétních případech mohou do celého procesu vstoupit i další subjekty, jako jsou jednotlivá resortní ministerstva, exekutiva průmyslových zón apod. Obecně se jedná o proces velmi komplikovaný, jehož úspěšné zvládnutí může trvat velmi dlouhou dobu.

V zásadě platí, že v případě, že uchazeč usiluje o pracovní místo jako zaměstnanec, musí mj. předložit doklad na Ministerstvu práce a sociálních věcí, že není na definované místo jiný rezidentní uchazeč, event. že žadatel pobývá v Sýrii déle než 10 let. V případě zaměstnání v soukromém sektoru je požadováno kromě předložení dokladů o profesní způsobilosti i prohlášení, že během působení na daném pracovním místě bude v rámci definovaného programu vyškolen místní zaměstnanec, který postupně nahradí nerezidentního pracovníka.

V případě žádosti o pracovní povolení jako zaměstnavatel je nutné na Generálním ředitelství pasové a imigrační agendy začít procedury vyřizování žádosti o povolení k rezidentnímu pobytu podle aktuálně platných procedur dokazováním profesní způsobilost, předložením dokladu o pronájmu výrobních, event. kancelářských prostor event. dokladu o pobytu na území státu delší než 10 let, pokud je k dispozici. V určitém stádiu byrokratického procesu, který se mění, je dále veškerá žádost postoupena Ministerstvu práce a sociálních věcí, které po absolvování vlastních procedurálních pravidel znovu celou záležitost postoupí Generálnímu ředitelství pasové a imigrační agendy k dovyřízení.

6.11 Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

Lékařské ošetření a zdravotní péči nutno platit v hotovosti. Místní zdravotní pojištění pro cizince neexistuje. Hospitalizace je možná při úrazu nebo ohrožení základních životních funkcí. Úroveň státních zdravotnických zařízení je velmi nízká, proto se doporučuje využívat pouze několika soukromých zdravotnických zařízení, které se blíží nebo mají evropský standard. U týdenní hospitalizace se zákrokem lze očekávat účet až ve výši kolem jednoho i více tisíc USD.

7. Kontakty

Podkapitoly:

- 7.1. Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 7.2. Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu (CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra)
- 7.3. Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)
- 7.4. Internetové informační zdroje

7.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Embassy of the Czech Republic

Damascus, P.O. Box 2249, Syria

tel.: 00963 (0)11 3331383, 3339395, 3333077

fax: 00963 (0)11 3338268

e-mail: damascus@embassy.mzv.cz (ZÚ) adresa: Abou Roumaneh, Abi al-Alaa al-Maari Sq.- (lidově Saht al-Rawda), Misr Street 51

Organizační struktura zastupitelského úřadu

Velvyslanec: PhDr. Eva Filipi

Obchodně-ekonomický usek a rozvojová agenda: Mgr. David Mertl

Politický a konzulární úsek: Mgr. Vítězslav Pur

Konzul USIS: Mgr. Daniel Sladkovský

Pracovní doba: Ne–Čt 7.45–16.15 hod.

více na webových stránkách:

https://www.mzv.cz/damascus/cz/o_velvyslanectvi/index.html

Územní působnost: Sýrie

Honorary consulate in Lattakia

Lattakia, 8th March Steet - Zein Building, P.O.Box 20

tel: 00963 41 467032-8

fax: 00963 41 473732

e-mail: cz-cons@zeinbros.com

Vedoucí HK: Walíd Zajn

Provozní doba úřadu: Po-Čt, 9:30-14:00

Územní působnost: Governoráty Latákíja a Tartús

Honorary Consulate in Aleppo

Aleppo, Cheikh Taha Street (near Al Foursan Cafe), P.O. Box 235

tel. 0096321/4663520, 0096321/4663500

fax: 0096321/44663510

e-mail: aleppo@honorary.mzv.cz

Vedoucí HK: Joseph Sakkal

Provozní doba úřadu: Po-Čt 9:00 - 14:00

Územní působnost: Aleppo, Idlib, Hamá, Rakka, Hasaka

7.2 Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu (CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra)

Ministerstvo zahraničních věcí: Odbor států Blízkého východu a severní Afriky, tel.: 22418 2470

Ministerstvo průmyslu a obchodu: Odbor zahraničně ekonomických politik II, tel.: 22485 2633

Česká rozvojová agentura, Nerudova 3, 18 50 Praha 1, telefon: +420 251 108 130, e-mail: info@czechaid.cz, fax: +420 251 108 225, ID datové schránky: 4ebr7ba

7.3 Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)

První pomoc: 110

Policie: 112

Hasiči: 113

Obecná infolinka: 147

7.4 Internetové informační zdroje

Denní zpravodajství přináší v stání tisková agentura SANA (v aj: <https://sana.sy/en/>). Pro získání některých obchodních a ekonomických informací je možno doporučit stránky Ministerstva hospodářství a zahraničního obchodu (syrecon.gov.sy, pouze v arj.). Kvalitní, avšak placené, informační služby z oblasti ekonomiky a obchodu poskytuje The Syria Report (www.syria-report.com) či The Economist Intelligence Unit (www.eiu.com),

Média: např. SANA (<https://sana.sy/en/>), The Syria Times (<http://syriatimes.sy/>), Al Watan (v arabštině, www.al-watan.com/).